

DIRECTIVA PRIVIND TRANSPARENȚA PIEȚEI UNICE

**[Directiva (UE) 2015/1535]:
un instrument de cooperare între instituțiile
Uniunii Europene, statele membre și
întreprinderi pentru a asigura buna
funcționare a pieței unice**

**Ghid referitor la procedura de
furnizare de informații în
domeniul reglementărilor tehnice și al
normelor privind serviciile societății informaționale**

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/>

PREFATĂ

Prima ediție a prezentei broșuri a fost elaborată sub îndrumarea predecesoarei mele, doamna Sabine Lecrenier, cu scopul de a face legislația UE mai accesibilă pentru cei care o utilizează și de a contribui la îmbunătățirea schimbului de informații, a dialogului și a cooperării, ceea ce constituie o nouă cultură comunitară.

Doresc să îmi exprim recunoștința pentru eforturile deosebite depuse și pentru caracterul important al acestui document publicat în 2005, care a servit drept sprijin pentru operatorii economici, dar și pentru autoritățile naționale și regionale în contextul abordării reglementărilor tehnice, a standardelor și a serviciilor societății informaționale de-a lungul anilor.

Pentru a ține seama de numeroasele schimbări care au avut loc din 2005, se impune elaborarea unei a doua ediții revizuite a ghidului.

Cea mai importantă realizare o reprezintă Tratatul de la Lisabona semnat la 13 decembrie 2007, care a înlocuit Tratatul de instituire a Comunității Europene cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Mai târziu, în 2015, a avut loc o codificare a ceea ce este cunoscut în prezent sub denumirea de Directiva privind transparența pieței unice [și anume, actuala Directivă (UE) 2015/1535 din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale].

În plus, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la interpretarea și punerea în aplicare a directivei a fost completată de mai multe hotărâri importante.

De asemenea, se cuvine a fi menționată experiența acumulată în urma celor aproape 11 000 de notificări primite de la prima publicare a ghidului. De exemplu, rolul industriei de a preveni apariția unor noi bariere în calea comerțului a fost fundamental. În acest sens, baza de date TRIS online asigură în prezent transparența și cooperarea prin intermediul registrului online.

Este evident faptul că au fost necesare orientări actualizate pentru ca procedura de notificare să deservească în continuare instituțiile UE, statele membre și industria.

Giuseppe Casella

Șef de unitate

Direcția Generală Piață Internă, Industrie,
Antreprenariat și IMM-uri

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/>.

[A SE IMPRIMA PE COPERTA POSTERIOARĂ A BROȘURII]

Această broșură este concepută ca un ghid pentru sistemul instituit cu scopul de a preveni apariția barierelor în calea liberei circulații a mărfurilor, a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii în ceea ce privește serviciile societății informaționale. Broșura prezintă comentarii pe marginea Directivei (UE) 2015/1535, care pune în aplicare acest sistem. Fiecare dintre dispozițiile directivei este citată integral și este însoțită de un comentariu detaliat care explică sensul și implicațiile acesteia pentru toate părțile interesate: serviciile Comisiei Europene, statele membre și operatorii economici, existenți sau potențiali, din Uniunea Europeană.

Broșura a fost elaborată de Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri și nu angajează Comisia în niciun fel. Numai textul Directivei (UE) 2015/1535 are caracter juridic obligatoriu. Directiva (UE) 2015/1535 este supusă interpretării acordate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Limba originală a acestei broșuri este limba engleză.

CUPRINS

INTRODUCERE

Directiva (UE) 2015/1535, un instrument de transparență în slujba pieței unice

CAPITOLUL I

Domeniul de aplicare al directivei

Definirea termenilor (Articolul 1)

- produs
- serviciu
- specificație tehnică
- alte cerințe
- normă cu privire la servicii
- reglementare tehnică
- proiect de reglementare tehnică

CAPITOLUL II

Procedura aplicabilă reglementărilor tehnice

I. Comunicarea și difuzarea informațiilor privind proiectele de reglementări tehnice și posibilele reacții din partea Comisiei și a statelor membre (articolele 5 și 6)

1. Prima etapă: obligația de informare.

a) Obligațiile statelor membre:

1. Norme generale
2. Cazuri specifice

b) Obligațiile Comisiei

2. A doua etapă: posibile reacții din partea Comisiei și a statelor membre (observații, avize detaliate, „amânare”)

II. Obligația de respectare a perioadei de așteptare (articolul 6)

III. Excepții de la obligația de notificare și de respectare a perioadelor de așteptare (articolul 7)

CAPITOLUL III

Procedura de furnizare a informațiilor cu privire la standarde

Obligația statelor membre de a notifica cererile de elaborare a unor specificații tehnice sau a unui standard (*articolul 4*)

CAPITOLUL IV

Comitetul permanent (articolele 2 și 3)

Componența și rolul Comitetului permanent

CAPITOLUL V

Aplicarea directivei

I. Rapoarte și statistici (*articolul 8*)

II. Trimiterea la directivă în momentul adoptării reglementărilor tehnice (*articolul 9*)

III. Calendar și metode de aplicare

CAPITOLUL VI

Accesul la informații al persoanelor fizice și al industriei și opțiunile de reacție ale acestora

1. Baza de date TRIS
2. Contribuțiile părților interesate
3. Puncte de contact naționale
4. Cerere de acces la documente în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1049/2001
5. Inaplicabilitatea reglementărilor tehnice care nu au fost notificate

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE SELECTATĂ

I. Articole

II. Publicațiile Comisiei Europene

III. Hotărâri ale Curții de Justiție

IV. Alte documente

INTRODUCERE: DIRECTIVA (UE) 2015/1535, UN INSTRUMENT DE TRANSPARENTĂ ÎN SLUJBA PIEȚEI UNICE

La începutul anilor '80, Comisia, pe baza unei hotărâri a Curții de Justiție cunoscută sub numele de hotărârea „Cassis de Dijon”, a lansat o nouă politică vizând realizarea pieței interne pe baza a trei concepte:

- Acceptarea în fiecare stat membru a produselor comercializate în mod legal în restul Comunității („recunoaștere reciprocă”);
- Armonizarea limitată la sectoare economice importante care vizează, în special, sănătatea, siguranța și mediul;
- O abordare preventivă a monitorizării reglementărilor naționale.

Încă din 1984, Directiva 83/189/CEE¹, care, în urma a două codificări, a devenit mai întâi Directiva 98/34/CE² și apoi Directiva (UE) 2015/1535³, a stabilit un mecanism de prevenire, al cărui domeniu de aplicare a fost extins progresiv.

În prezent, statele membre ale Uniunii Europene sunt obligate să notifice Comisiei și celorlalte state membre orice proiect de reglementare tehnică privind produsele și serviciile societății informaționale, înainte ca acestea să fie adoptate în legislația națională.

Conceptul a fost considerat revoluționar la vremea respectivă, fapt care a rămas neschimbat.

Directiva se adresează statelor membre care au fost de acord să participe la un sistem de transparență și monitorizare reciprocă în domeniul reglementării. Această inițiativă a fost considerată originală din mai multe puncte de vedere:

- Sistemul are un caracter preventiv: informațiile sunt furnizate atunci când reglementările tehnice referitoare la produsele sau normele privind serviciile societății informaționale se află încă în stadiul de proiect și pot fi modificate pentru a respecta principiile pieței unice.
- Nu numai Comisia este cea care poate examina și monitoriza textele proiectelor naționale prin aplicarea perioadelor de așteptare, ci și toate statele membre; acestea din urmă au recunoscut avantajele unei proceduri care permite o influență reciprocă asupra proceselor lor legislative. Tratatul în sine nu a făcut decât să prevadă un control retrospectiv efectuat de statele membre, prin recurgerea la procedurile mai greoaie de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, care sunt rareori aplicate între statele membre.

¹ Directiva 83/189/CEE a Consiliului din 28 martie 1983 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO L 109, 26.4.1983, p. 8).

² Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO L 204, 21.7.1998, p. 37).

³ Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO L 241, 17.9.2015, p. 1).

- De asemenea, sistemul permite suspendarea proiectelor legislative naționale pentru o anumită perioadă cu scopul de a facilita discuțiile la nivelul UE cu privire la această chestiune, având în vedere inițiativele de armonizare. În plus, prin intermediul acestui observator legislativ, nevoile reale de armonizare pot fi identificate mai ușor.

Sistemul, care a demarat lent, a luat avânt și a oferit Comisiei, statelor membre și întreprinderilor o perspectivă asupra activităților autorităților naționale în domeniul tehnic (de exemplu, norme referitoare la compoziția, etichetarea, denumirea, testarea produselor etc., precum și norme privind ciclul de viață al produsului până în momentul eliminării). Domeniul de aplicare al directivei a fost extins progresiv, astfel încât acesta acoperă în prezent toate produsele agricole, produsele de pescărie și produsele fabricate industrial și are în vedere un număr din ce în ce mai mare de dispoziții, în special pentru a preveni scăderea din vedere a măsurilor care impun în mod indirect respectarea specificațiilor tehnice. În 1998, procedura a fost extinsă prin Directiva 98/48/CE pentru a include norme privind serviciile societății informaționale⁴.

Zona geografică acoperită de directivă a fost, de asemenea, extinsă treptat. Directiva 98/34/CE, care a fost pusă în aplicare parțial în țările AELS încă din 1990⁵, a fost extinsă parțial pentru a include Turcia, în temeiul acordului de asociere încheiat cu această țară⁶. De asemenea, directiva a furnizat un model pentru o Convenție a Consiliului Europei⁷.

Cea mai recentă codificare din 2015 a asigurat faptul că aceste modificări se reflectă într-un singur text juridic.

Aplicarea procedurii de notificare a dat naștere unor noi practici. La nivelul statelor membre s-a dezvoltat o întreagă filozofie în domeniile schimbului de informații, dialogului și cooperării. Acest mecanism s-a dovedit a fi în egală măsură un extraordinar instrument de evaluare comparativă care permite statelor membre să se inspire din ideile partenerilor lor pentru a soluționa problemele comune în ceea ce privește reglementările tehnice, în special în sectoare recent reglementate, cum ar fi serviciile digitale și noile tehnologii. Prin intermediul acestui instrument, Comisia nu numai că reușește să elimine dispozițiile care contravin dreptului Uniunii, ci contribuie, de asemenea, la formularea unor dispoziții care urmează să fie incluse în legislația națională pentru a asigura informarea pe deplin a operatorilor economici cu privire la drepturile ce le revin și pentru a permite aplicarea în practică a principiului „recunoașterii reciproce”. Acest principiu decurge din

⁴ Directiva 83/189/CEE a fost modificată în principal prin Directiva 88/182/CEE a Consiliului din 22 martie 1988 (JO L 81, 26.3.1988, p. 75) și prin Directiva 94/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 martie 1994 (JO L 100, 19.4.1994, p. 30). Directiva 98/34/CE din 22 iunie 1998 a codificat Directiva 83/189/CEE și toate modificările ulterioare ale acesteia. Directiva 98/34/CE a fost modificată în mod substanțial de mai multe ori și a fost codificată prin Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 (JO L 241, 17.9.2015, p. 1).

⁵ Acordul dintre statele membre ale AELS și CEE de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul reglementărilor tehnice a intrat în vigoare în noiembrie 1990. Acordul privind Spațiul Economic European, aplicabil de la 1 ianuarie 1994, a încorporat ulterior Directiva 83/189/CEE cu adaptările necesare. Deși nu este parte semnatară a acestui acord, Elveția aplică în continuare procedura privind schimbul de informații. La 29 martie 2019, Comitetul mixt al SEE a adoptat Decizia nr. 75/2019, încorporând Directiva (UE) 2015/1535, cu adaptările necesare, în Acordul privind SEE. Decizia a intrat în vigoare pentru statele AELS și SEE la 1 decembrie 2019.

⁶ Acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia (JO C volumul 16, C 113, 24.12.1973) și Decizia nr. 1/95 a Consiliului de asociere CE-Turcia din 22 decembrie 1995 privind punerea în aplicare a etapei finale a uniunii vamale (JO L 35, 13.12.1996, p. 1).

⁷ Convenția nr. 180 a Consiliului Europei privind informațiile și cooperarea juridică în materie de „servicii ale societății informaționale”.

jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) cu privire la interpretarea articolelor 34-36 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

În conformitate cu principiul recunoașterii reciproce, fiecare stat membru trebuie să permită accesul pe piața internă a oricărui produs comercializat în mod legal în alt stat membru. Restricționarea sau negarea acestui drept face obiectul justificării, fiind posibilă numai în cazul în care sunt în joc interese publice legitime, cum ar fi protecția sănătății și a securității.

În urma unei serii de solicitări din partea Consiliului Competitivitate, Comisia s-a angajat să aplice pe scară mai largă și să îmbunătățească recunoașterea reciprocă și a propus o „clauză privind piața unică”, care are o importanță politică și juridică intrinsecă. „Clauza privind piața unică” este prevăzută în Comunicarea Comisiei COM(2017)787 final („Pachetul privind mărfurile. Consolidarea încrederii în piața unică”) din 19 decembrie 2017⁸, care conține o formulare clară și lipsită de ambiguități a principiului recunoașterii reciproce. Statele membre sunt încurajate să reproducă în mod sistematic în propriile lor norme tehnice următoarea „clauză privind piața unică”⁹:

„Mărfurile comercializate în mod legal în alt stat membru al Uniunii Europene sau în Turcia sau origine și comercializate în mod legal într-un stat AELS care este parte contractantă la Acordul privind SEE sunt considerate a fi compatibile cu această măsură. Aplicarea acestei măsuri se află sub incidența Regulamentului (UE) 2019/515 din 19 martie 2019 privind recunoașterea reciprocă a mărfurilor comercializate în mod legal în alt stat membru, începând cu 19 aprilie 2020.”

În acest sens, pentru a reduce riscul ca reglementările tehnice să creeze bariere de reglementare în calea comerțului, Comisia subliniază în mod constant importanța introducerii „clauzei privind piața unică” în proiectele de reglementări tehnice care stabilesc norme în domenii nearmonizate sau armonizate neexhaustiv.

Corolarul conceptului de acceptare a produselor din restul Uniunii Europene – extins prin Acordul privind Spațiul Economic European la produsele din țările AELS, semnatare ale acordului¹⁰ – este recunoașterea reciprocă a reglementărilor în materie de proiectare, fabricare și testare a produselor, precum și a procedurilor de evaluare a conformității utilizate; statele membre și Comisia sunt informate cu privire la aceste reglementări prin intermediul procedurii de furnizare de informații, instituită prin Directiva (UE) 2015/1535.

În continuare, dispozițiile Deciziei nr. 1/95 a Consiliului de asociere CE-Turcia din 22 decembrie 1995 privind punerea în aplicare a etapei finale a uniunii vamale¹¹, care prevede eliminarea restricțiilor cantitative sau a măsurilor cu efect echivalent între UE și Turcia, sunt interpretate în sensul punerii în practică și aplicării acestora în raport cu produsele vizate de

⁸ Disponibilă la adresa <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/RO/COM-2017-787-F1-RO-MAIN-PART-1.PDF>, a se vedea secțiunea 3.

⁹ Mai mult decât atât, la solicitarea specifică a Parlamentului European, considerentul 16 din regulamentul recent adoptat privind recunoașterea reciprocă (Regulamentul 2019/515) încurajează statele membre să utilizeze în mod sistematic clauza privind piața unică în cadrul propriilor norme tehnice.

¹⁰ Trebuie subliniat faptul că dispozițiile relevante ale Acordului privind Spațiul Economic European se aplică numai „produselor originare din părțile contractante” și nu, pe cale de consecință, produselor care sunt doar comercializate acolo.

¹¹ JO L 35, 13.2.1996, p. 1.

uniunea vamală, în conformitate cu deciziile relevante ale CJUE privind dispozițiile TFUE, în special articolele 34-36.

Prin extinderea domeniului de aplicare al procedurii de informare la normele privind serviciile societății informaționale, Directiva 98/34/CE a asigurat, începând din august 1999, prevenirea apariției unor noi bariere în calea libertății de stabilire și a liberei circulații a serviciilor societății informaționale, punând la dispoziție un mecanism de analiză a compatibilității noii legislații naționale în acest domeniu cu articolele 49 și 56 din TFUE și cu legislația secundară.

În conformitate cu jurisprudența CJUE, articolele 49 și 56 din TFUE impun eliminarea restricțiilor, și anume a tuturor „*măsurilor care interzic, îngreunează sau fac mai puțin atractivă exercitarea acestor libertăți*” (libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii)¹².

Pentru a fi admisibilă ca excepție de la libertățile fundamentale ale pieței interne într-un domeniu nearmonizat, o restricție națională trebuie, în temeiul jurisprudenței, să fie justificată, și anume adecvată, necesară și proporțională cu obiectivul public urmărit¹³. În ceea ce privește libertatea de a presta servicii, aceasta înseamnă, în special, că reglementările naționale care nu țin seama de cerințele deja îndeplinite de un operator în statul membru în care este stabilit, de pe teritoriul căruia își oferă serviciile¹⁴, se dovedesc a fi o restricție disproporționată și, prin urmare, inadmisibilă în temeiul dreptului Uniunii în contextul furnizării serviciului în cauză, precum în cazul serviciilor societății informaționale, fără ca prestatorul să fie nevoit să se deplaseze pe teritoriul statului membru în care este primit serviciul¹⁵.

Prin urmare, în contextul examinării proiectelor de norme naționale în domeniul serviciilor societății informaționale, obiectivul prioritar al Comisiei a fost, de exemplu, să se opună oricărei abordări normative naționale vizând aplicarea unor dispoziții juridice generale extrateritoriale, care nu fac nicio distincție între operatorii cu sediul în statul membru care face notificarea și cei care doresc să presteze servicii în statul membru respectiv fără a fi însă stabiliți acolo. De asemenea, Comisia s-a asigurat că normele naționale planificate nu impun costuri juridice sau administrative inutile sau excesive operatorilor și, eventual, utilizatorilor.

Pentru ca directiva să producă efecte depline, toți actorii – autoritățile naționale și operatorii economici din Uniunea Europeană – trebuie să aibă cunoștințe temeinice cu privire la dispozițiile acesteia și, prin urmare, să fie pe deplin conștienți de drepturile și obligațiile ce le revin.

Acest fapt este cu atât mai important cu cât CJUE a stabilit, în aprilie 1996, principiul conform căruia neîndeplinirea obligației de notificare determină inaplicabilitatea reglementărilor tehnice în cauză, astfel încât acestea nu pot fi aplicabile în cazul persoanelor fizice¹⁶. Această jurisprudență,

¹² Cauza C-439/99, Comisia/Italia, EU:C:2002:14.

¹³ Cauza C-76/90, Dennemeyer, EU:C:1991:331; cauza C-55/94, Gebhard, EU:C:1995:411 și cauza C-369/96, Arblade, EU:C:1999:575.

¹⁴ A se vedea hotărârea Arblade citată anterior, nota de subsol 13.

¹⁵ A se vedea hotărârea Dennemeyer citată anterior, nota de subsol 13.

¹⁶ Cauza C-194/94, CIA Security, EU:C:1996:172.

care a fost confirmată în mai multe rânduri de CJUE¹⁷, a fost aplicată și în cazul reglementărilor tehnice adoptate cu încălcarea perioadei de așteptare¹⁸.

Scopul acestei broșuri este de a informa toți actorii – în special producătorii și furnizorii de servicii ale societății informaționale din Europa – cu privire la obiectivele, conținutul și domeniul de aplicare al unui instrument-cheie al Uniunii Europene vizând eliminarea la sursă a barierelor tehnice din calea liberei circulații a mărfurilor, a libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii ale societății informaționale pe piața unică.

17 Cauza C-443/98, Unilever, EU:C:2000:496; cauza C-159/00, Sapod Audic, EU:C:2002:343; cauza C-26/11, Belgische Petroleum Unie și alții, EU:C:2013:44; cauza C-336/14, Ince, EU:C:2016:72; cauza C-285/15, Beca Engineering, EU:C:2016:295; cauza C-144/16, Município de Palmela, EU:C:2017:76; cauza C-299/17, VG Media, EU:C:2019:716.

18 Cauza C-443/98, Unilever, EU:C:2000:496; Cauza C-95/14, UNIC și Uni.co.pel, EU:C:2015:492.

CAPITOLUL I: DOMENIUL DE APLICARE AL DIRECTIVEI

Articolul 1 definește sensul atribuit în cadrul directivei unei serii de termeni-cheie, utilizați în cuprinsul dispozițiilor sale. Această clarificare terminologică și semantică este esențială pentru o înțelegere eficientă a textului și definește simultan domeniul de aplicare al directivei.

Domeniul de aplicare al directivei

„Articolul 1

(1) În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) „produs” înseamnă orice produs fabricat industrial și orice produs agricol, inclusiv produsele de pescărie;”

Domeniul de aplicare al versiunii inițiale a directivei (și anume 83/189/CEE) excludea produsele cosmetice în sensul Directivei 76/768/CEE¹⁹, medicamentele în sensul Directivei 65/65/CEE²⁰, produsele destinate consumului uman și animal și produsele agricole, în sensul articolului 38 alineatul (1) din TFUE.

Domeniul de aplicare al directivei a fost extins, deoarece funcționarea procedurii de informare a arătat că numeroase reglementări și standarde naționale care implică bariere în calea comerțului în interiorul UE nu au fost monitorizate de Comisie și de statele membre, deoarece anumite produse nu erau vizate.

Pentru a clarifica definiția în sens foarte larg care este utilizată în prezent pentru mărfuri, trebuie reamintit faptul că, în cadrul dispozițiilor referitoare la libera circulație a mărfurilor în temeiul articolului 34 din TFUE, CJUE a inclus și „*produsele evaluabile în bani care pot face, ca atare, obiectul tranzacțiilor comerciale*”²¹. În acest context, Curtea a statuat, de asemenea, că deșeurile, fie ele reciclabile sau nu, trebuie considerate produse a căror circulație nu trebuie, în principiu, să fie împiedicată²². Este adecvat să se ia în considerare acest aspect în contextul stabilirii domeniului de aplicare al directivei.

„(b) «serviciu» înseamnă orice serviciu al societății informaționale, adică orice serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului”²³.

În sensul prezentei definiții:

¹⁹ Abrogată de Regulamentul (CE) nr. 1223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind produsele cosmetice (JO L 342, 22.12.2009, p. 59).

²⁰ Abrogată de Directiva 2001/83/CE din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman. (JO L 311, 28.11.2001, p. 67).

²¹ Cauza 7/68, Comisia/Italia, EU:C:1968:51.

²² Cauza 2/90, Comisia/Belgia, EU:C:1992:310.

²³ Noțiunea de servicii ale societății informaționale a fost introdusă prin Directiva 98/48/CE și apoi utilizată în Directiva 98/84/CE privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii (JO L 320, 28.11.1998, p. 54) și în Directiva 2000/31/CE privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (JO L 178, 17.7.2000, p. 1).

(i) *«la distanță» înseamnă că serviciul este prestat fără ca părțile să fie prezente simultan;*

(ii) *«prin mijloace electronice» înseamnă că serviciul este transmis inițial și primit la destinație prin intermediul echipamentului electronic pentru prelucrarea (inclusiv arhivarea digitală) și stocarea datelor și este transmis integral, transferat și recepționat prin cablu, radio, mijloace optice sau alte mijloace electromagnetice;*

(iii) *«la solicitarea individuală a beneficiarului serviciilor» înseamnă că serviciul este prestat prin transmiterea datelor în urma solicitării individuale.*

În anexa I este prevăzută o listă orientativă a serviciilor care nu intră sub incidența prezentei definiții.”

Trebuie subliniat faptul că includerea serviciilor societății informaționale a reprezentat o extindere foarte importantă a domeniului de aplicare al directivei, adaptându-l la noile evoluții înregistrate în domeniul comerțului internațional.

În conformitate cu jurisprudența CJUE, cele patru condiții menționate anterior, prevăzute la articolul 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2015/1535, trebuie să fie îndeplinite cumulativ pentru ca o activitate să fie considerată un serviciu al societății informaționale („orice serviciu prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului”)²⁴.

Pentru a stabili dacă o activitate se încadrează în definiția serviciilor societății informaționale, este necesar să se verifice mai întâi dacă activitatea în cauză constituie un „serviciu” în conformitate cu dreptul Uniunii.

Potrivit precizărilor Curții, *„caracteristica esențială a remunerației [...] constă în faptul că aceasta reprezintă contraprestația serviciului în cauză”*²⁵. O astfel de caracteristică lipsește în ceea ce privește activitățile pe care statul le desfășoară fără nicio contraprestație în cadrul misiunilor sale, în special în domeniile social, cultural, educațional și judiciar. Din acest motiv, în considerentul 19 din Directiva 98/48/CE s-a concluzionat că *„prevederile de drept intern referitoare la astfel de activități nu sunt reglementate de definiția dată de articolul 60 [în prezent articolul 57] din tratat și, deci, nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive”*.

Cu toate acestea, în ceea ce privește definiția „remunerației” serviciilor, CJUE a recunoscut că serviciul nu trebuie să fie plătit de către cei pentru care este prestat²⁶. De exemplu, activitățile finanțate integral prin publicitate sunt remunerate și, prin urmare, constituie servicii.

În continuare, trebuie să se verifice dacă serviciul este, în sensul directivei, un „serviciu al societății informaționale”. În conformitate cu articolul 1 alineatul (1) litera (b) din directivă, „serviciu al societății informaționale” înseamnă un serviciu prestat: „la distanță”, „prin mijloace electronice” și „la solicitarea individuală a beneficiarului serviciilor”.

²⁴ Cauza C-390/18, Airbnb Ireland, EU:C:2019:1112.

²⁵ Cauza C-109/92, Wirth, EU:C:1993:916.

²⁶ Cauza C-352/85, Bond van Adverteerders, EU:C:1988:196.

Conceptul „la distanță” se referă la situațiile în care serviciul este prestat prin intermediul tehnicilor de comunicare la distanță, care se caracterizează, prin urmare, prin faptul că părțile (și anume, prestatorul de servicii și beneficiarul) nu sunt prezente fizic și simultan.

Expresia „prin mijloace electronice” înseamnă serviciile ale căror elemente constitutive sunt transmise, transferate și recepționate printr-o rețea electronică. Serviciul trebuie să fie transferat de la punctul său de plecare la punctul său de sosire prin intermediul echipamentului electronic (pentru prelucrare și stocare) și prin mijloace de telecomunicații.

În cele din urmă, serviciul trebuie prestat prin transmiterea datelor în urma solicitării individuale. Acesta constituie elementul de interactivitate ce caracterizează serviciile societății informaționale și le diferențiază de alte servicii care sunt transmise fără a fi necesară o solicitare din partea beneficiarului. Din acest motiv, la articolul 1 alineatul (2) se precizează că directiva nu se aplică serviciilor de radiodifuziune și serviciilor de transmisie de televiziune prevăzute la articolul 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2010/13/UE²⁷.

În plus, anexa I cuprinde o listă orientativă a serviciilor care nu intră sub incidența definiției prevăzute la articolul 1 alineatul (1) litera (b), organizată în trei categorii. În special, prima categorie se referă la „serviciile care nu sunt prestate «la distanță»”, întrucât serviciile prestate în prezența fizică a prestatorului și a beneficiarului nu pot fi considerate servicii ale societății informaționale, în sensul directivei, chiar dacă acest lucru presupune utilizarea de echipamente electronice. A doua categorie se referă la „serviciile care nu sunt prestate prin «mijloace electronice»”, cum ar fi, de exemplu, distribuitorii automate de numerar sau pentru bilete sau CD-ROM-uri. A treia categorie furnizează exemple de „servicii care nu sunt prestate «la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului»”, cum ar fi serviciile de difuzare a emisiunilor de televiziune sau de radiodifuziune²⁸.

Exemple de servicii care intră sub incidența directivei sunt serviciile generale de informare online (ziare, baze de date etc.), activitățile de monitorizare la distanță, teleshoppingul interactiv, poșta electronică, rezervările de zboruri online, serviciile profesionale online (acces la baze de date, diagnostic etc.), serviciul de intermediere online care are ca obiect să pună în legătură, în schimbul unei remunerații, potențiali locatari cu locatori profesioniști sau neprofesioniști care propun prestații de cazare de scurtă durată²⁹.

„(c) «specificatie tehnică» înseamnă o specificație inclusă într-un document care stabilește caracteristicile unui produs, cum ar fi nivelurile de calitate, performanță, siguranță sau dimensiunile, inclusiv cerințele care se aplică produsului cu privire la numele sub care acesta este comercializat, terminologia, simbolurile, încercările și metodele de încercare, ambalarea, marcarea sau etichetarea și procedurile pentru evaluarea conformității.

Termenul «specificatie tehnică» include, de asemenea, metodele de producție și procesele utilizate cu privire la produsele agricole, astfel cum sunt menționate în articolul 38 alineatul (1) al doilea

²⁷ Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (JO L 95, 15.4.2010, p. 1).

²⁸ În Hotărârea Mediakabel din 2 iunie 2005, cauza C-89/04, EU:C:2005:348, Curtea de Justiție a confirmat faptul că serviciile de televiziune locală la cerere nu reprezintă servicii ale societății informaționale, întrucât acestea nu sunt prestate la distanță.

²⁹ Cauza C-390/18, Airbnb Ireland, EU:C:2019:1112.

paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), produsele destinate consumului uman și animal, medicamentele, astfel cum sunt definite la articolul 1 din Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului³⁰, precum și metodele de producție și procesele referitoare la alte produse, în cazul în care au efect asupra caracteristicilor acestora;”

Această dispoziție definește conceptul de specificație tehnică, un termen generic care acoperă atât standardele, cât și reglementările tehnice.

Directiva prevede că documentul care include specificația tehnică definește „caracteristicile unui produs”. Exemplele furnizate nu au caracter exhaustiv: la acestea ar fi putut fi adăugate compoziția produsului³¹, forma sa, greutatea, ambalajul³², prezentarea³³, performanța, durata de viață, consumul de energie al produsului etc. O specificație tehnică presupune ca măsura națională care o prevede se referă la produs sau la ambalajul acestuia ca atare și stabilește, prin urmare, una dintre caracteristicile impuse acelui produs^{34 35}.

Specificația poate contribui la realizarea mai multor obiective: de exemplu, protecția consumatorului, a mediului, a sănătății sau siguranței publice, standardizarea producției, îmbunătățirea calității, corectitudinea tranzacțiilor comerciale, menținerea ordinii publice. Cu toate acestea, asemenea specificații nu ar trebui introduse în cazul mărfurilor fără o justificare fermă: să urmărească un obiectiv de interes public și să fie proporționale cu obiectivul legitim urmărit.

Versiunea inițială a directivei a limitat definiția specificației tehnice la caracteristicile produsului. Extinderea conceptului de specificație tehnică astfel încât să includă procesele și metodele de producție s-a desfășurat în două etape: mai întâi în 1988 (prin Directiva 88/182/CEE³⁶) în ceea ce privește produsele agricole, produsele destinate consumului uman și animal și medicamentele, în momentul includerii lor în domeniul de aplicare al directivei; ulterior în 1994 (prin Directiva 94/10/CE³⁷) în ceea ce privește alte produse, în vederea asigurării coerenței.

În domeniul agriculturii, produsele destinate consumului uman și animal și medicamentele, metodele și procesele de producție afectează, în general, produsul în sine (de exemplu, obligația de vaccinare a vacilor înainte de vânzarea acestora³⁸). Acest lucru nu este întotdeauna valabil și în celelalte sectoare de produse, iar în acest caz directiva prevede că impactul asupra produsului

³⁰ Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman (JO L 311, 28.11.2001, p. 67).

³¹ Cauza C-303/04, Lidl Italia, EU:C:2005:528.

³² Cauza C-159/00, Sapod Audic, EU:C:2002:343.

³³ Cauza C-20/05, Schwibbert, EU:C:2007:652.

³⁴ În cauza C-727/17, ECO-WIND Construction, EU:C:2020:393, Curtea a statuat că o reglementare care se limitează să reglementeze instalarea de turbine eoliene prin stabilirea unei constrângeri privind o distanță minimă de respectat la amplasarea lor nu se referă la un produs ca atare, în speță la o turbină eoliană, și, prin urmare, nu stabilește una dintre caracteristicile acestui produs, în sensul directivei.

³⁵ Cauza C-711/19, Admiral Sportwetten și alții, EU:C:2020:812.

³⁶ Directiva 88/182/CEE a Consiliului din 22 martie 1988 de modificare a Directivei 83/189/CEE de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO L 81, 26.3.1988, p. 75).

³⁷ Directiva 94/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 martie 1994 de modificare substanțială pentru a doua oară a Directivei 83/189/CEE de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO L 100, 19.4.1994, p. 30).

³⁸ Cauza C-37/99, Donkersteeg, EU:C:2000:636.

este o condiție de notificare a metodelor și proceselor de producție în cauză, cu excepția specifică a reglementărilor privind organizarea muncii, care nu afectează produsele.

Testarea și metodele de testare, citate ca exemple de specificații tehnice, vizează metodele tehnice și științifice care trebuie utilizate pentru evaluarea caracteristicilor unui anumit produs. Procedurile de evaluare a conformității, care sunt în egală măsură menționate, sunt cele utilizate pentru a asigura conformitatea produsului cu cerințele specifice. Acestea cad în responsabilitatea organismelor specializate, publice sau private, sau a fabricantului.

Includerea acestor parametri în domeniul de aplicare al directivei este extrem de importantă, deoarece procedurile de testare și de evaluare a conformității pot avea, în anumite condiții, efecte negative asupra comerțului. Caracterul variat și discrepant al sistemelor naționale de certificare a conformității poate crea bariere tehnice în calea comerțului în același mod ca specificațiile aplicabile produselor, care sunt și mai dificil de înlăturat din cauza complexității lor.

„(d) «alte cerințe» înseamnă o cerință, alta decât specificația tehnică, impusă unui produs în scopul protecției în special a consumatorilor sau a mediului și care afectează ciclul de viață al produsului după introducerea sa pe piață, cum ar fi condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a acestuia, atunci când astfel de condiții pot influența semnificativ compoziția sau natura produsului ori comercializarea acestuia;”

Conceptul de „altă cerință”, astfel cum este definit în prezentul paragraf, nu exista în versiunea inițială a Directivei 83/189/CEE. El a fost introdus prin Directiva 94/10/CE, la momentul celei de a doua modificări a textului.

Acest termen se referă la cerințe care nu reprezintă specificații tehnice, ci condiții care au un efect asupra ciclului de viață al unui produs, de la perioada de comercializare până la etapa de gestionare sau eliminare a deșeurilor pe care le-a generat.

Dispoziția specifică faptul că acest tip de cerință este impus în principal în scopul protecției consumatorilor sau a mediului. Acestea sunt două dintre motivele unor obiective legitime majore de interes public care, în circumstanțe excepționale, ar putea justifica abaterea unui stat membru de la principiul liberei circulații a mărfurilor prin impunerea de interdicții sau restricții comerciale.

„Condițiile de utilizare, reciclare, reutilizare sau eliminare a unui produs”, citate ca exemple de „alte cerințe”, se referă la cele mai importante cazuri specifice. Pentru a fi clasificate ca „alte cerințe”, aceste condiții trebuie să poată avea un efect semnificativ asupra compoziției, naturii ori comercializării produsului³⁹. Prin urmare, este de așteptat ca un decret referitor la gestionarea deșeurilor medicale sau o reglementare națională care vizează impunerea unui sistem de returnare sau de reutilizare a ambalajelor sau chiar colectarea separată a anumitor produse, cum ar fi bateriile uzate, să conțină dispoziții care intră în categoria „alte cerințe”.

„(e) «normă cu privire la servicii» înseamnă o cerință de natură generală referitoare la inițierea și desfășurarea activităților de prestări de servicii în înțelesul literei (b), în special dispoziții

³⁹ Cauza C-303/15, M. și S, EU:C:2016:771, cauza C-98/14, Berlington, EU:C:2015:386, cauzele conexate C-213/11, C-214/11 și C-217/11, Fortuna și alții, EU:C:2012:495, cauza C-65/05, Comisia/Grecia, EU:C:2006:673, cauza C-267/03, Lindberg, EU:C:2005:246, cauza C-137/17, Van Gennip și alții, EU:C:2018:771, cauza C-727/17, ECO-WIND Construction, EU:C:2020:393.

referitoare la prestatorul de servicii, la servicii și la beneficiarul serviciilor, cu excepția normelor care nu se referă în mod specific la serviciile definite la litera respectivă.

În sensul prezentei definiții:

(i) o normă este considerată ca referindu-se în mod specific la serviciile societății informaționale dacă, având în vedere expunerea de motive și partea sa dispozitivă, aceasta are ca scop și obiect specific, în totalitate sau în unele din dispozițiile sale, reglementarea acestor servicii într-o manieră explicită și direcționată;

(ii) o normă nu este considerată ca referindu-se în mod specific la serviciile societății informaționale în cazul în care afectează astfel de servicii numai într-o manieră implicită sau incidental.”

Printre exemplele de măsuri care ar putea constitui o normă privind serviciile societății informaționale se numără: măsuri privind condițiile de inițiere a unei activități (de exemplu, normele privind stabilirea prestatorilor de servicii⁴⁰, în special cele referitoare la acordurile de autorizare sau acordare de licențe⁴¹); măsuri referitoare la condițiile de desfășurare a unei activități online (de exemplu, interzicerea generală a promovării comerciale sau a anumitor forme de publicitate, cerințele de înregistrare, interdicția de a publica anumite tipuri de informații⁴²); măsuri privind prestatorul de servicii online (de exemplu, cerințe referitoare la experiența profesională necesară pentru a acționa în calitate de consultant fiscal online); măsuri privind prestarea de servicii online (de exemplu, legi care stabilesc cuantumul maxim al taxelor care pot fi percepute, asigurări obligatorii sau obligații de raportare) și măsuri referitoare la beneficiarul unor astfel de servicii (de exemplu, participarea limitată la o anumită grupă de vârstă, măsuri care se aplică unor categorii specifice de beneficiari, cum ar fi minorii), precum și extinderea dreptului exclusiv de exploatare a anumitor jocuri de noroc atribuit unei entități publice pentru întreg teritoriul național la operațiuni efectuate pe internet⁴³.

Este extrem de important să se sublinieze faptul că obligația de notificare prealabilă nu se aplică tuturor proiectelor de reglementări naționale care pot viza, în mod direct sau indirect, explicit sau implicit, serviciile societății informaționale. Numai un număr limitat și o categorie bine definită de proiecte de reglementări naționale vor trebui notificate în prealabil, în sensul directivei, și anume reglementările care se referă în mod specific la serviciile societății informaționale. Toate celelalte reglementări care afectează serviciile nu trebuie notificate.

Având în vedere cele de mai sus, trebuie subliniat faptul că directiva impune notificarea proiectelor de reglementare a căror justificare, conținut sau scop⁴⁴ indică faptul că acestea sunt dedicate în mod direct și deschis, integral sau parțial, reglementării serviciilor societății informaționale. Dispoziția (dispozițiile) din cadrul unui instrument național de reglementare trebuie redactată (e) în mod expres sau, în orice caz, trebuie să fie concepută (e) în mod special pentru a reflecta

⁴⁰ În cauza C-255/16, Falbert, EU:C:2017:983, CJUE a clarificat faptul că „dispozițiile naționale care se limitează să prevadă condițiile de stabilire a întreprinderilor sau de prestare a serviciilor de către acestea, precum dispozițiile care supun exercitarea unei activități profesionale unei autorizații prealabile, nu constituie reglementări tehnice”.

⁴¹ A se vedea considerentul 18 din Directiva 98/48/CE.

⁴² Cauza C-299/17 VG Media EU:C:2019:716.

⁴³ Cauza C-275/19, Sportingbet și Internet Opportunity Entertainment, EU:C:2020:856.

⁴⁴ Cauza C-255/16, Falbert, hotărârea citată mai sus, nota de subsol 41.

prestarea activității sau a serviciului „la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului”.

Un alt aspect care se impune a fi subliniat este faptul că trebuie să facă obiectul notificării nu numai instrumentele de reglementare care, *în ansamblul lor*, sunt dedicate serviciilor societății informaționale (de exemplu, o lege privind semnăturile electronice). Reglementările *din care doar o parte* (eventual un articol sau chiar un alineat) se referă în mod specific la un serviciu al societății informaționale (de exemplu, în cadrul unei legi privind pornografia, o dispoziție specifică privind răspunderea unui furnizor de acces la internet) trebuie, de asemenea, notificate⁴⁵.

O dispoziție este considerată ca fiind „destinată în mod special serviciilor societății informaționale, având în vedere expunerea de motive și partea dispozitivă” dacă norma urmărește acest scop sau acest obiect în anumite dispoziții ale sale. Chiar în ipoteza în care doar din textul unei norme naționale nu reiese că ea vizează, cel puțin în parte, să reglementeze în mod special servicii ale societății informaționale, acest obiect poate totuși să decurgă în mod clar din motivarea acestei norme, astfel cum ea rezultă, în conformitate cu regulile de interpretare naționale pertinente în această privință, printre altele din lucrările pregătitoare ale normei menționate⁴⁶.

Pe de altă parte, nu este necesară notificarea acelor reglementări tehnice care se referă doar în mod indirect, implicit sau incidental la servicii ale societății informaționale, și anume care vizează o activitate economică în general, fără a lua în considerare procedurile tehnice tipice de furnizare a serviciilor societății informaționale (de exemplu, o dispoziție care interzice distribuirea de materiale cu conținut pedofil prin orice mijloc de transmitere, inclusiv prin internet sau poștă electronică, printre diversele mijloace posibile de difuzare sau o dispoziție aplicabilă unui serviciu de intermediere furnizat prin intermediul unei aplicații pentru smartphone și care face parte integrantă dintr-un serviciu global al cărui element principal este serviciul de transport⁴⁷). În mod similar, o măsură națională care nu face referire la societatea informațională și care vizează în mod nediferențiat toate tipurile de servicii de dispecerat, fie că sunt furnizate prin telefon, fie prin intermediul unei aplicații informatice, nu poate fi considerată ca referindu-se în mod specific la serviciile societății informaționale și, în consecință, nu ar trebui considerată reglementare tehnică⁴⁸.

„(3) Prezenta directivă nu se aplică normelor referitoare la subiecte care sunt reglementate de legislația Uniunii în domeniul serviciilor de telecomunicații, astfel cum sunt prevăzute de Directiva 2002/21/CE”⁴⁹.

Directiva 90/387/CEE⁵⁰ (abrogată de Directiva 2002/21/CE) a definit serviciile de telecomunicații ca fiind „servicii a căror furnizare constă, integral sau parțial, în transmiterea și direcționarea de semnale într-o rețea de telecomunicații prin procedee de telecomunicații, cu excepția radiodifuziunii și a televiziunii”.

Motivul acestei exceptări specifice este că, în domeniul serviciilor de telecomunicații (la fel ca în cazul serviciilor financiare, a se vedea secțiunea următoare), un număr însemnat de aspecte sunt

⁴⁵ A se vedea articolele 17 și 18 din Directiva 98/48/CE.

⁴⁶ Cauza C-299/17 VG Media EU:C:2019:716.

⁴⁷ A se vedea hotărârea în cauza C-320/16, Uber France, EU:C:2018:221.

⁴⁸ Cauza C-62/19, Star Taxi app, EU:C:2020:980.

⁴⁹ A se vedea nota de subsol 25.

⁵⁰ Directiva 90/387/CEE a Consiliului din 28 iunie 1990 de instituire a pieței comune a serviciilor de telecomunicații prin punerea în aplicare a operării de rețele deschise (JO L 192, 24.7.1990, p. 1).

deja armonizate și fac parte dintr-un cadru de reglementare existent și suficient definit la nivelul UE.

„(4) Prezenta directivă nu se aplică normelor referitoare la subiecte care sunt reglementate de legislația Uniunii în domeniul serviciilor financiare, astfel cum sunt enumerate neexhaustiv în anexa II la prezenta directivă.”

Motivul unei astfel de exceptări de la domeniul de aplicare al directivei este identic cu cel anterior și se datorează faptului că astfel de norme fac parte dintr-un cadru juridic al Uniunii deja suficient de bine stabilit.

În scopuri pur orientative, anexa II la Directiva (UE) 2015/1535 prevede o listă neexhaustivă a serviciilor financiare.

„(5) Cu excepția articolului 5 alineatul (3), prezenta directivă nu se aplică normelor stabilite de către sau pentru piețele reglementate în înțelesul Directivei 2004/39/CE sau de către sau pentru alte piețe sau organisme care desfășoară activități de decontare sau compensare pentru piețele respective.”

Directiva 2004/39/CE din 21 aprilie 2004 reglementează activitățile de tranzacționare pe piețele financiare și consolidează protecția investitorilor⁵¹.

Ca urmare a acestei exceptări, normele elaborate de către sau cu privire la piețele reglementate sau alte piețe sau organisme care desfășoară operațiuni de decontare sau compensare pentru piețele respective nu intră sub incidența obligației de notificare prealabilă. Unica obligație care se aplică în cazul acestor norme, din motive de transparență minimă, este cea a notificării „ex post”, și anume normele trebuie comunicate Comisiei după adoptarea lor la nivel național, în conformitate cu articolul 5 alineatul (3), care, astfel cum se menționează la articolul 1 punctul (5), este singura dispoziție din directivă care se aplică în cazul acestor norme.

„(f) «reglementare tehnică» înseamnă o specificație tehnică sau o altă cerință sau normă cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative relevante, a cărei respectare este obligatorie, de jure sau de facto, în cazul comercializării, prestării unui serviciu, stabilirii unui operator de servicii sau utilizării într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a acestuia, precum și actele cu putere de lege sau actele administrative ale statelor membre, cu excepția celor prevăzute la articolul 7, care interzic fabricarea, importul, comercializarea sau utilizarea unui produs sau care interzic prestarea sau utilizarea unui serviciu sau stabilirea în calitate de prestator de servicii”.

În contextul definirii conceptului de „reglementare tehnică”, litera (f) furnizează informații cu privire la tipul de texte care trebuie notificate în conformitate cu procedura de furnizare de informații stabilită de directivă în acest domeniu.

Pe de o parte, există „specificatii tehnice” și „alte cerințe” sau „norme cu privire la servicii” (a se vedea definițiile de mai sus), care sunt stabilite de statele membre și care se aplică produselor industriale și agricole, precum și serviciilor societății informaționale și, pe de altă parte, există

⁵¹ Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare (JO L 145, 30.4.2004, p. 1) a fost abrogată de Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare (JO L 173, 12.6.2014, p. 349), cu efect de la 3 ianuarie 2018.

„acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre care interzic anumite activități specificate”.

Pentru a fi considerată *reglementare tehnică*, o „specificație tehnică”, o „altă cerință” sau o „normă cu privire la servicii” trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- trebuie să fie „obligatorie” (și anume, obligatorie *de jure* sau *de facto*, a se vedea în continuare). Această caracteristică, inerentă documentelor întocmite de autoritățile publice, cărora li se aplică prezenta directivă, constituie diferența majoră dintre o *reglementare tehnică* și un *standard*, care este elaborat de organisme private și, în esență, are caracter voluntar⁵²;
- trebuie să influențeze comercializarea sau utilizarea produselor industriale și agricole, prestarea unui serviciu sau stabilirea unui operator de servicii într-un stat membru sau într-o parte semnificativă a statului respectiv.

Dispozițiile administrative aplicabile unei specificații, unei „alte cerințe” sau unei „norme cu privire la servicii” pot constitui, de asemenea, reglementări tehnice în sensul directivei. Aceste măsuri, la fel ca în cazul tuturor reglementărilor tehnice, trebuie notificate în temeiul directivei atunci când provin de la administrațiile publice centrale ale statelor membre sau de la una dintre autoritățile acestora, astfel cum se specifică în lista elaborată de Comisie în cadrul Comitetului permanent al directivei^{53 54}.

Anumite specificații tehnice, „alte cerințe” sau norme privind serviciile care corespund definiției reglementărilor tehnice sunt excluse din domeniul de aplicare al directivei, în special dacă se limitează la respectarea actelor obligatorii ale Uniunii⁵⁵ ori la punerea în aplicare a unei hotărâri a Curții de Justiție a Uniunii Europene, astfel cum se prevede la articolul 7 din directivă.

Caracterul „obligatoriu” al unei specificații tehnice, al unei „alte cerințe” sau al unei norme cu privire la servicii poate fi conferit acestora în două moduri:

1. *de jure*, atunci când respectarea acestora are caracter obligatoriu în virtutea unei măsuri care emană direct de la autoritățile publice competente sau care poate fi atribuită acestora din urmă.

De exemplu, condițiile privind producția artizanală de dulceață și de fructe conservate, stabilite prin decret, vor fi considerate o reglementare tehnică obligatorie *de jure*. Același lucru este valabil și în cazul interzicerii utilizării sticlelor de plastic pentru comercializarea apei minerale, astfel cum se prevede în ordonanță etc.

2. *de facto*, atunci când specificația tehnică nu este prevăzută printr-un act oficial și obligatoriu al statului în cauză, însă statul încurajează respectarea acesteia. Ca urmare a efectelor similare pe care le pot avea asupra comerțului, aceste măsuri sunt considerate echivalente reglementărilor obligatorii.

⁵² Cu toate acestea, în anumite cazuri, respectarea standardului poate căpăta caracter obligatoriu, astfel încât acesta dobândește ulterior statutul de „reglementare tehnică”.

⁵³ Cauza C-62/19, Star Taxi app, EU:C:2020:980.

⁵⁴ Lista autorităților cărora le revine obligația de notificare a proiectelor de reglementări tehnice (în plus față de administrațiile publice centrale ale statelor membre) [articolul 1 punctul (11) din Directiva 98/34/CE] (JO C 127, 31.5.2006, p. 14).

⁵⁵ Cauza C-390/99, Canal Satélite Digital, EU:C:2002:34; cauza C-443/98, Unilever, EU:C:2000:496.

Litera (f) prevede trei exemple ale celor mai importante și mai frecvente reglementări tehnice *de facto*, pentru a clarifica un concept care nu a fost definit în versiunea inițială a directivei și care a dat naștere unor interpretări diferite, aducând atingere punerii corecte în aplicare a procedurii de informare.

„Reglementările tehnice de facto includ:

(i) actele cu putere de lege sau actele administrative ale unui stat membru care fac referire fie la specificații tehnice sau la alte cerințe sau la norme cu privire la servicii, fie la coduri profesionale sau coduri de bune practici, care la rândul lor fac referire la specificații tehnice sau la alte cerințe sau la norme cu privire la servicii, a căror respectare conferă prezumția de conformitate cu obligațiile impuse de actele cu putere de lege sau actele administrative respective;”

Actele cu putere de lege și actele administrative menționate sunt măsuri adoptate de autoritățile naționale care fac referire la specificații tehnice, la „alte cerințe”⁵⁶ sau la norme cu privire la servicii stabilite în mod obișnuit de alte organisme decât statul (de către un organism național de standardizare), care nu sunt obligatorii ca atare (de exemplu, standarde, coduri profesionale sau coduri de practică), dar a căror respectare este încurajată deoarece conferă produsului sau serviciului o prezumție de conformitate cu dispozițiile măsurilor menționate anterior.

Acest lucru este valabil cu precădere în cazul în care o lege referitoare la asigurări scutește utilizatorii de produse care respectă anumite standarde neobligatorii de responsabilitate de a dovedi conformitatea cu cerințele obligatorii, deoarece aceste produse beneficiază de o prezumție de conformitate cu cerințele.

„(ii) acordurile voluntare la care o autoritate publică este parte contractantă și care prevăd, în interesul general, respectarea specificațiilor tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii, cu excepția caietului de sarcini pentru achiziții publice;”

Acordurile încheiate între operatorii economici care stabilesc specificații tehnice sau alte cerințe pentru anumite produse sau norme cu privire la servicii nu sunt obligatorii în sine prin prisma faptului că provin din sectorul privat. Totuși, acestea sunt considerate reglementări tehnice *de facto* atunci când statul este parte semnatară la unul dintre acordurile respective.

Această situație este din ce în ce mai des întâlnită, deoarece astfel de acorduri au devenit instrumente ale politicii naționale de reglementare. Acestea sunt adesea utilizate de unele state membre în sectoare precum industria automobilelor, industria chimică și industria petrolieră, în majoritatea cazurilor din considerente legate de protecția mediului, de exemplu, pentru a reduce emisiile de gaze poluante provenind de la vehicule, deversarea substanțelor nocive în apă sau utilizarea anumitor tipuri de ambalaje etc. În domeniul serviciilor societății informaționale, un text notificat – un proiect de cod de bune practici privind păstrarea voluntară a datelor de comunicare – constituie un exemplu concludent pentru un astfel de acord voluntar.

Aceste acorduri asigură flexibilitate sporită în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor care se impun în vederea atingerii obiectivelor legislației, iar participarea voluntară a sectorului implicat asigură realizarea acestora.

⁵⁶ În sensul articolului 1 literele (c) și (d) din directivă, astfel cum s-a explicat mai sus.

Statul trebuie să fie implicat în aceste acorduri pentru ca ele să intre sub incidența Directivei (UE) 2015/1535. Pentru ca autoritatea publică să poată îndeplini obligația de informare care îi revine și să țină seama de observațiile Comisiei sau ale unui stat membru în cadrul procedurii de informare prevăzute de directivă, statul trebuie să fie parte contractantă.

„(iii) specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare care afectează consumul de produse sau servicii prin încurajarea respectării acestor specificații tehnice sau a altor cerințe sau norme cu privire la servicii; specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme cu privire la servicii în legătură cu sistemele de asigurări sociale la nivel național nu sunt incluse.”

Măsurile fiscale sau financiare menționate la acest paragraf sunt stabilite de autoritățile publice naționale într-un alt scop decât cel urmărit în mod tradițional de legislația fiscală a statelor membre.

Acestea sunt considerate instrumente eficiente pentru punerea în aplicare a politicilor stabilite la nivel național, în special în vederea protejării mediului și a beneficiarilor serviciilor (mai ales a consumatorilor), deoarece vizează în principal influențarea comportamentului acestora din urmă cu privire la un anumit produs sau serviciu.

Această dispoziție a directivei a apărut ca urmare a anumitor cazuri de stimulente fiscale acordate „vehiculelor nepoluante” care respectau anumite limite de emisie sau care erau echipate cu convertizoare catalitice. Experiența dovedește că statele membre au corelat adesea stimulentele cu condițiile, astfel încât sistemul introdus a fost contrar dreptului Uniunii. S-a constatat necesitatea examinării și a unor astfel de proiecte.

Categoria de măsuri în cauză le include, printre altele, pe cele care urmăresc să încurajeze achiziționarea produselor care respectă anumite specificații, prin acordarea unor facilități de finanțare (de exemplu, subvenții pentru achiziționarea anumitor aparate de încălzire care respectă cerințe tehnice definite) sau, în mod alternativ, să descurajeze achiziționarea acestora (de exemplu, excluderea subvențiilor în industria construcțiilor atunci când sunt utilizate materiale care prezintă anumite caracteristici). Aceasta include, de asemenea, măsuri fiscale sau financiare care pot afecta consumul prin încurajarea conformității cu „alte cerințe” în sensul directivei (de exemplu, scutirea de la plata taxei ecologice pentru ambalajele anumitor produse în condițiile în care este instituit un sistem de depozitare sau scutirea de la plata taxei ecologice pentru anumite produse în condițiile în care se instituie un sistem de colectare și reciclare). În mod similar, această categorie de măsuri se referă la cele care vizează încurajarea sau descurajarea achiziționării de servicii care prezintă anumite caracteristici (de exemplu, servicii primite prin intermediul unor dispozitive specifice sau care provin de la operatori stabiliți în anumite zone).

Directiva (UE) 2015/1535 nu acoperă întreaga legislație fiscală sau financiară a statelor membre; ea se referă numai la „specificații tehnice”, la „alte cerințe” sau la norme cu privire la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare care au ca obiectiv schimbarea comportamentului consumatorilor sau al beneficiarilor de servicii⁵⁷. Măsura fiscală sau financiară nu face, ca atare, obiectul examinării de către Comisie sau de către statele membre. Evaluarea măsurii de către Comisie și celelalte state membre este limitată la specificațiile tehnice sau alte cerințe sau norme pe care le conține cu privire la servicii, iar comentariile sau avizele detaliate ale acestora pot avea în vedere numai aspectele care pot obstrucționa comerțul sau, în ceea ce privește normele cu

⁵⁷ Cauza C-711/19, Admiral Sportwetten și alții, EU:C:2020:812.

privire la servicii, libera circulație a serviciilor sau libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii. Proiectele în cauză beneficiază, de asemenea, de un tratament special în ceea ce privește perioadele de așteptare [a se vedea articolul 7 alineatul (4)], întrucât nu este prevăzută nicio perioadă de așteptare pentru adoptarea acestor texte de către statele membre (a se vedea capitolul II secțiunea III de mai jos).

Se cuvine a fi subliniat faptul că proiectul de legislație care conține „măsuri fiscale sau financiare” în sensul Directivei (UE) 2015/1535 trebuie să fie notificat în conformitate cu prezenta directivă chiar și în cazul în care măsurile în cauză constituie totodată ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, caz în care acestea trebuie, de asemenea, să fie notificate Comisiei în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE, înainte ca aceste măsuri să fie puse în aplicare.

Măsurile în legătură cu sistemele naționale de asigurări sociale sunt, de asemenea, excluse (de exemplu, reglementarea care condiționează rambursarea unui medicament de un anumit tip de ambalaj).

Actele cu putere de lege și actele administrative naționale având ca obiect interzicerea fabricării, importului, comercializării și utilizării unui produs sau, în cazul serviciilor societății informaționale, interzicerea prestării sau utilizării unui serviciu sau a stabilirii în calitate de prestator de servicii sunt considerate reglementări tehnice în sensul obligației de notificare în temeiul Directivei (UE) 2015/1535, în plus față de specificații tehnice, „alte cerințe” și norme cu privire la servicii care impun cerințe obligatorii *de jure* și *de facto*.

Pentru a se încadra în această a patra categorie de reglementări tehnice referitoare, printre altele, la interdicția de utilizare, măsurile trebuie să aibă un domeniu de aplicare care depășește cu mult o limitare a anumitor utilizări posibile ale produsului sau ale serviciului în cauză și nu trebuie să se limiteze doar la utilizarea lor. Această categorie de reglementări tehnice privește mai precis măsurile naționale care nu permit nicio altă utilizare decât una pur marginală, care poate fi așteptată în mod rezonabil de la produsul în cauză⁵⁸. ⁵⁹

Astfel de interdicții constituie, ca atare, forma finală de reglementare tehnică. Cu excepția cazului în care pot fi justificate în temeiul articolului 36 sau al articolului 52 din TFUE sau sunt proporționale cu cerințele esențiale în sensul jurisprudenței CJUE, acestea constituie bariere prin excelență în calea liberei circulații a mărfurilor și serviciilor și a libertății de stabilire în cadrul Uniunii⁶⁰.

„Acestea cuprind reglementări tehnice impuse de către autoritățile desemnate de statele membre și care figurează pe o listă elaborată și actualizată, după caz, de Comisie, în cadrul Comitetului menționat la articolul 2.

Modificarea acestei liste se efectuează în conformitate cu aceeași procedură;”

⁵⁸ Cauza C-267/03, Lindberg, EU:C:2005:246 și cauza C-144/16, Município de Palmela, EU:C:2017:76.

⁵⁹ Cauza C-727/17, ECO-WIND Construction, EU:C:2020:393.

⁶⁰ Cauza C-303/04, Lidl Italia, EU:C:2005:528.

Lista autorităților menționate la acest paragraf a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene⁶¹.

„(g) «proiect de reglementare tehnică», textul unei specificații tehnice sau al unei alte cerințe sau norme cu privire la servicii, inclusiv dispozițiile administrative, formulat în scopul adoptării sale ca reglementare tehnică, textul fiind într-un stadiu de elaborare în care pot fi făcute încă modificări substanțiale.»

Acest paragraf definește conceptul de „proiect de reglementare tehnică”: pentru a fi considerată un proiect, reglementarea tehnică trebuie să se afle într-un stadiu de elaborare care să permită „modificări substanțiale” ale textului.

Procedura de furnizare de informații prevăzută de directivă în domeniul reglementărilor tehnice prevede că, la finalizarea examinării proiectelor care au fost transmise, Comisia și statele membre pot solicita autorității de reglementare să modifice orice text considerat contrar normelor pieței interne.

Este de competența fiecărui stat membru să decidă, în conformitate cu propriul proces legislativ, etapa în care proiectele sale de reglementări tehnice ar trebui transmise Comisiei, atât timp cât sunt încă posibile modificări substanțiale.

În această privință, trebuie arătat că o măsură națională care reproduce sau înlocuiește, fără a adăuga specificații noi sau suplimentare, reglementări tehnice existente care, dacă sunt adoptate după intrarea în vigoare a Directivei 83/189/CEE, au fost notificate în mod corespunzător Comisiei, nu poate fi considerată un „proiect” de reglementare tehnică în sensul articolului 1 litera (g) din Directiva (UE) 2015/1535 și, prin urmare, supusă obligației de notificare⁶².

La articolul 1 alineatele (2)-(6) din directivă sunt prevăzute următoarele excepții:

„(2) Prezenta directivă nu se aplică:

(a) serviciilor de radiodifuziune;

(b) serviciilor de transmisie de televiziune prevăzute la articolul 1 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁶³.

(3) Prezenta directivă nu se aplică normelor referitoare la subiecte care sunt reglementate de legislația Uniunii în domeniul serviciilor de telecomunicații, astfel cum sunt prevăzute de Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁶⁴.”

Potrivit definiției prevăzute în Directiva 2002/21/CE, serviciu de comunicații electronice înseamnă „serviciul furnizat de obicei contra cost și care constă în totalitate sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice, inclusiv serviciile de

⁶¹ Lista autorităților cărora le revine obligația de notificare a proiectelor de reglementări tehnice (în plus față de administrațiile publice centrale ale statelor membre) [articolul 1 punctul (11) din Directiva 98/34/CE] (JO C 127, 31.4.2006, p. 14).

⁶² Cauza C-33/97, Colim, hotărârea din 3 iunie 1999, EU:C:1999:274, punctul 22.

⁶³ Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) (JO L 95, 15.4.2010, p. 1).

⁶⁴ A se vedea nota de subsol 25.

telecomunicații și serviciile de transmisie prin rețele utilizate pentru radiodifuziune, dar nu și servicii care constau din furnizarea de conținuturi prin intermediul rețelor și serviciilor de comunicații electronice; nu include serviciile societății informaționale astfel cum sunt acestea definite la articolul 1 din Directiva 98/34/CE care nu constau în întregime sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice,”.

„(4) Prezenta directivă nu se aplică normelor referitoare la subiecte care sunt reglementate de legislația Uniunii în domeniul serviciilor financiare, astfel cum sunt enumerate neexhaustiv în anexa II la prezenta directivă.”

Motivul unei astfel de excepții de la domeniul de aplicare al directivei este identic cu cel menționat anterior și se datorează faptului că astfel de norme fac parte dintr-un cadru juridic al Uniunii Europene deja suficient de bine stabilit.

Doar cu titlu orientativ, o listă neexhaustivă a serviciilor financiare este prevăzută în anexa II la Directiva (UE) 2015/1535.

„(5) Cu excepția articolului 5 alineatul (3), prezenta directivă nu se aplică normelor stabilite de către sau pentru piețele reglementate în înțelesul Directivei 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁶⁵ sau de către sau pentru alte piețe sau organisme care desfășoară activități de decontare sau compensare pentru piețele respective.”

Ca urmare a acestei excepții, normele elaborate de către sau cu privire la piețele reglementate sau alte piețe sau organisme care desfășoară operațiuni de decontare sau compensare pentru piețele respective nu intră sub incidența obligației de notificare prealabilă. Singura obligație căreia îi sunt supuse aceste norme, din motive de transparență minimă, este cea a notificării „ex post”, și anume acestea ar trebui comunicate Comisiei după adoptarea lor la nivel național în conformitate cu articolul 5 alineatul (3), care, astfel cum se indică la punctul (5) al articolului 1 al patrulea paragraf, este singura dispoziție din directivă care se aplică acestor norme.

„(6) Prezenta directivă nu se aplică acelor măsuri pe care statele membre le consideră necesare în temeiul tratatelor pentru a asigura protecția persoanelor, în special a lucrătorilor, în cazul utilizării produselor, cu condiția ca aceste măsuri să nu afecteze produsele.”

Această dispoziție consolidează conceptul deja exprimat la articolul 1 alineatul (1) literele (c) și (d) din directivă, în sensul că sunt vizate specificațiile tehnice care afectează caracteristicile produsului.

⁶⁵ Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare (JO L 145, 30.4.2004, p. 1), abrogată la 2.1.2018 de Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).

CAPITOLUL II: PROCEDURA APLICABILĂ REGLEMENTĂRILOR TEHNICE

I. Comunicarea și difuzarea informațiilor privind proiectele de reglementări tehnice și posibilele reacții din partea Comisiei și a statelor membre

„Articolul 5

(1) Sub rezerva articolului 7, statele membre comunică de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică, cu excepția situației în care doar se transpune integral textul unui standard internațional sau european, caz în care este suficientă informația referitoare la standardul în cauză; de asemenea, acestea înaintează Comisiei o expunere a motivelor care fac necesară adoptarea unei astfel de reglementări, în cazul în care aceste motive nu au fost clarificate suficient în proiectul de reglementare tehnică.

După caz și dacă nu au fost deja transmise cu o comunicare anterioară, statele membre comunică totodată Comisiei textele principalelor acte cu putere de lege sau norme administrative aflate în legătură directă, în cazul în care pentru evaluarea implicațiilor proiectului de reglementare tehnică este necesară cunoașterea acestor texte.

Statele membre comunică din nou Comisiei proiectul de reglementare tehnică, în condițiile menționate la primul și al doilea paragraf din prezentul alineat, în cazul în care îi aduc modificări semnificative care au ca efect schimbarea obiectului, scurtarea programului de punere în aplicare avut în vedere inițial, adăugarea de specificații sau cerințe ori transformarea acestora în unele mai restrictive.

În special în cazul în care proiectul de reglementare tehnică urmărește limitarea comercializării sau utilizării unei substanțe chimice, a unui preparat sau produs chimic din motive legate de sănătatea publică sau de protecția consumatorilor sau a mediului, statele membre transmit, de asemenea, fie un rezumat, fie referințele cu privire la datele relevante referitoare la substanța, procesul sau produsul în cauză, precum și cu privire la substituenții cunoscuți și disponibili, atunci când asemenea informații există, și comunică efectele anticipate ale măsurilor referitoare la sănătatea publică și protecția consumatorilor și a mediului, împreună cu o analiză a riscului desfășurată în mod corespunzător, în conformitate cu principiile prevăzute în partea relevantă din secțiunea II.3 din anexa XV la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului⁶⁶.

Comisia notifică de îndată celelalte state membre cu privire la proiectul de reglementare tehnică și la toate documentele care i-au fost înaintate; de asemenea, poate înainta proiectul în cauză comitetului menționat la articolul 2 din prezenta directivă și, după caz, comitetului responsabil pentru domeniul respectiv.

Referitor la specificațiile tehnice sau la alte cerințe sau norme cu privire la servicii, menționate la articolul 1 alineatul (1) litera (f) paragraful al doilea punctul (iii) din prezenta directivă,

⁶⁶ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei (JO L 396, 30.12.2006, p. 1).

comentariile sau avizele detaliate ale Comisiei sau ale statelor membre pot avea în vedere numai aspectele care pot obstrucționa comerțul sau, referitor la normele cu privire la servicii, libera circulație a serviciilor sau libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și nu aspectele fiscale sau financiare ale măsurii.

(2) Comisia și statele membre pot adresa observații statului membru care a înaintat proiectul reglementării tehnice; statul membru în cauză ține seama, pe cât posibil, de aceste observații în pregătirea ulterioară a reglementării tehnice.

(3) Statele membre comunică de îndată Comisiei textul definitiv al reglementării tehnice.

(4) Informațiile furnizate în temeiul prezentului articol nu sunt confidențiale, cu excepția cazului în care statul membru care face notificarea solicită acest lucru în mod expres. Orice astfel de solicitare trebuie să fie motivată.

În astfel de situații, dacă sunt luate măsurile de precauție necesare, comitetul menționat la articolul 2 și autoritățile naționale pot solicita consultanță de la persoane fizice sau juridice din sectorul privat.

5. În cazul în care proiectele reglementărilor tehnice fac parte din măsurile care trebuie comunicate Comisiei în stadiul de proiect, în temeiul unui alt act al Uniunii, statele membre pot efectua comunicarea în înțelesul alineatului (1) în temeiul actului respectiv, cu condiția să se indice în mod oficial că această comunicare constituie, de asemenea, o comunicare în sensul prezentei directive.

Absența unei reacții din partea Comisiei, în temeiul prezentei directive, la un proiect de reglementare tehnică nu aduce atingere niciunei decizii care poate fi luată în temeiul unui alt act al Uniunii.”

Articolul 5 prevede obligațiile statelor membre și, respectiv, ale Comisiei în cadrul procedurii de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice, precum și posibilele reacții din partea acestora, cu excepția reacțiilor referitoare la perioadele de așteptare care trebuie respectate înainte de adoptarea proiectelor notificate, care sunt menționate la articolul 6 din directivă.

Prima etapă: obligația de informare

(a) Obligațiile statelor membre

1. Norme generale

Pentru a garanta transparența inițiativelor naționale, articolul 5 din directivă prevede că statele membre au obligația de a comunica de îndată Comisiei orice proiect de reglementare tehnică pe care intenționează să îl adopte.

Se prevede obligația de a transmite textul integral al proiectului de lege care conține proiectul de reglementare tehnică⁶⁷. Cu toate acestea, numai reglementările tehnice fac obiectul obligației privind perioada de așteptare.

În plus, atunci când proiectul implică încorporarea integrală a unui standard internațional sau european în dreptul intern, statul membru poate face trimitere la standard mai degrabă decât să comunice textul integral⁶⁸.

În momentul notificării, statul membru care face notificarea trebuie, de asemenea, să trimită Comisiei textul dispozițiilor legislative și de reglementare de bază, să prezinte contextul juridic al proiectului notificat și să faciliteze evaluarea acestuia (de exemplu, în cazul în care proiectul notificat modifică un text de bază)⁶⁹. În cazul în care aceste dispoziții legislative și de reglementare de bază nu sunt trimise, Comisia le poate solicita la primirea proiectului.

Această obligație este însoțită de obligația de a notifica motivele care justifică adoptarea măsurilor propuse⁷⁰.

Pentru a facilita înțelegerea și analiza proiectului, se recomandă, de asemenea, ca statele membre să furnizeze orice informații juridice sau economice suplimentare care stau la baza justificării și a impactului adoptării reglementării tehnice propuse (evaluarea impactului, statistici, date economice referitoare la piața sectorului în cauză etc).

Fiecare stat membru desemnează un punct central de coordonare responsabil cu notificarea Comisiei în ceea ce privește proiectele de reglementări tehnice și cu coordonarea cu ministerele de resort la nivel național (o listă a acestor puncte centrale de coordonare, așa-numitele „puncte de contact”, poate fi consultată pe pagina web: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/contact/>).

În practică, notificarea Comisiei cu privire la un proiect de reglementare tehnică implică transmiterea unui mesaj de notificare către Comisie.

Acest „mesaj de notificare” cuprinde șaisprezece puncte, fiecare dintre acestea corespunzând unei informații specifice solicitate. La punctul 16, de exemplu, statul membru care face notificarea trebuie să indice dacă proiectul include aspecte legate de BTC (Acordul OMC privind barierele tehnice în calea comerțului) sau aspecte sanitare și fitosanitare (SPS).

După adoptarea proiectului notificat, statul membru care face notificarea trebuie să trimită Comisiei textul definitiv al reglementării tehnice [a se vedea articolul 5 alineatul (3) din directivă]. Prin urmare, Comisia va fi în măsură să analizeze dacă statul membru a aliniat textul la dreptul Uniunii și, dacă este cazul, să ia măsurile care se impun.

În cazul în care statul membru a adoptat proiectul notificat fără a ține seama de avizul detaliat emis de Comisie sau de celelalte state membre cu privire la proiectul de reglementare tehnică,

⁶⁷ Cauza C-279/94, Comisia/Italia, EU:C:1996:396; cauza C-336/14, Ince, EU:C:2016:72; cauza C-144/16, Município de Palmela, EU:C:2017:76.

⁶⁸ Această trimitere permite Comisiei și statelor membre care doresc acest lucru să obțină fără dificultate textul standardului care a căpătat caracter obligatoriu.

⁶⁹ Cauza C-145/97, Comisia/Belgia, EU:C:1998:212.

⁷⁰ Examinarea motivelor prezentate arată că acestea se referă cel mai adesea la protecția persoanelor sau a animalelor, la mediu, la siguranța publică sau la informarea consumatorilor.

Comisia poate iniția o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, în conformitate cu articolul 258 din TFUE⁷¹.

Oricare dintre statele membre poate sesiza Comisia, în temeiul articolului 259 din TFUE, pentru a iniția o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în fața CJUE împotriva unui stat membru, în cazul în care consideră că acesta din urmă și-a încălcat obligațiile⁷².

2. Cazuri specifice

2.1. *Notificare unică valabilă pentru mai multe acte ale Uniunii.*

În paralel cu procedura de notificare instituită prin Directiva (UE) 2015/1535, o serie de alte acte legislative ale UE prevăd o obligație de notificare. Pentru a facilita sarcina statelor membre și a Comisiei în cazul suprapunerii procedurilor de notificare, și anume atunci când mai multe acte ale Uniunii impun statului membru să notifice același text în stadiul de proiect, a fost instituită o procedură de tip „ghișeu unic”.

Statele membre pot notifica o singură dată, însă trebuie să indice, în momentul notificării (în conformitate cu punctul 7 din mesajul de notificare), toate actele specifice ale Uniunii în temeiul cărora notificarea proiectului este în egală măsură considerată valabilă.

În urma comunicării oficiale potrivit căreia notificarea este valabilă în cazul mai multor proceduri ale UE, proiectul național este astfel examinat pe baza caracteristicilor proprii, în raport cu fiecare act al Uniunii la care face trimitere, și face obiectul unui aviz al Comisiei în cadrul fiecărei proceduri.

Acesta este motivul pentru care absența unei reacții din partea Comisiei la un astfel de proiect de text în temeiul Directivei (UE) 2015/1535 „nu aduce atingere niciunei decizii care poată fi luată în temeiul unui alt act al Uniunii” [a se vedea articolul 5 alineatul (5) al doilea paragraf].

2.2. *Legislația de bază deja trimisă.* Având în vedere aceeași preocupare în materie de eficiență, statele membre sunt scutite de obligația de a transmite Comisiei textul dispozițiilor legislative și

⁷¹ Articolul 258 din TFUE (fostul articol 226) prevede că „[i]n cazul în care Comisia consideră că un stat membru a încălcat oricare dintre obligațiile care îi revin în temeiul tratatelor, aceasta emite un aviz motivat cu privire la acest aspect, după ce a oferit statului în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile. În cazul în care statul în cauză nu se conformează acestui aviz în termenul stabilit de Comisie, aceasta poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene.”

⁷² Articolul 259 din TFUE (fostul articol 227) prevede că „[un] stat membru poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cazul în care consideră că un alt stat membru a încălcat oricare dintre obligațiile care îi revin în temeiul tratatelor.

Înainte ca un stat membru să introducă împotriva unui alt stat membru o acțiune întemeiată pe o pretinsă încălcare a obligațiilor care îi revin în temeiul tratatelor, acesta trebuie să sesizeze Comisia.

Comisia emite un aviz motivat, după ce a oferit posibilitatea statelor în cauză să își prezinte în contradictoriu observațiile scrise și orale.

În cazul în care Comisia nu a emis avizul în termen de trei luni de la introducerea cererii, absența avizului nu împiedică sesizarea Curții.”

de reglementare de bază referitoare la un proiect de reglementare tehnică, în cazul în care acest text a fost deja transmis cu o comunicare anterioară.

Acest lucru este valabil, de exemplu, atunci când proiectul de reglementare tehnică vizează modificarea unei reglementări tehnice notificate anterior.

Statul membru care face notificarea trebuie să indice, la punctul 10 din mesajul de notificare, referințele și numerele de notificare ale textelor de bază.

2.3. Documente suplimentare. În schimb, directiva prevede o obligație pentru statele membre în ceea ce privește proiectele de reglementări tehnice care urmăresc limitarea comercializării sau utilizării unei substanțe chimice, a unui preparat sau produs chimic din motive legate de sănătatea publică sau de protecția consumatorilor sau a mediului [a se vedea articolul 5 alineatul (1) al patrulea paragraf].

În cazul unor astfel de proiecte, statele membre trebuie să furnizeze un rezumat sau referințe cu privire la datele relevante disponibile referitoare la substanța chimică, preparatul sau produsul chimic în cauză, precum și cu privire la substituenții cunoscuți, efectele previzibile ale măsurii și rezultatele analizei riscului.

În acest sens, directiva precizează că analiza trebuie desfășurată în conformitate cu principiile generale prevăzute în Regulamentul REACH⁷³.

2.4. Notificare nouă. Statele membre trebuie să notifice din nou un proiect care a fost deja examinat în temeiul dispozițiilor directivei în cazul în care între timp au adus modificări semnificative textului.

Articolul 5 alineatul (1) al treilea paragraf precizează că modificările aduse textului sunt considerate semnificative dacă au ca efect schimbarea obiectului, scurtarea programului de punere în aplicare avut în vedere inițial⁷⁴, adăugarea de specificații sau cerințe⁷⁵ ori transformarea acestora în unele mai restrictive.

Se impune a fi subliniat faptul că notificarea nu este necesară în cazul unei simple reformulări a dispozițiilor care sunt deja aplicabile (de exemplu, în cazul consolidării) și care nu produc efecte juridice sau, bineînțeles, în cazurile prevăzute la articolul 7 din directivă (de exemplu, integrarea în textul observațiilor formulate de Comisie într-un aviz detaliat⁷⁶, a se vedea în continuare).

⁷³ Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice (JO L 396, 30.12.2006, p. 1).

⁷⁴ În cauza C-307/13, *Ivansson și alții*, EU:C:2014:2058, Curtea a precizat că, în cazul în care are loc o modificare a programului de punere în aplicare a unei măsuri naționale și dacă aceasta are caracter semnificativ, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere, data aleasă în final de autoritățile naționale pentru intrarea în vigoare a unei măsuri naționale face obiectul obligației de comunicare către Comisie, astfel cum este prevăzut la articolul 8 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 98/34 [în prezent articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/1535].

⁷⁵ Cauza C-317/92, *Comisia/Germania*, EU:C:1994:212.

⁷⁶ Cauza C-26/11, *Belgische Petroleum Unie și alții*, EU:C:2013:44.

(b) Obligațiile Comisiei

În cazul în care Comisia este notificată cu privire la un nou proiect de reglementare tehnică națională, ea trebuie să transmită tuturor celorlalte state membre toate informațiile comunicate de statul membru care face notificarea [articolul 5 alineatul (1) al cincilea paragraf din directivă].

Această comunicare a informațiilor permite tuturor statelor membre să se implice pe deplin în procedura de monitorizare prevăzută de directivă.

De asemenea, Comisia publică proiectele notificate și traducerea acestora pe site-ul său web⁷⁷, ceea ce oferă tuturor operatorilor economici de pe piața unică posibilitatea de a lua act de proiectele de legislație națională și de a-și exprima opiniile cu privire la acestea, cu excepția cazului în care, în temeiul articolului 5 alineatul (4) din directivă, statul membru care face notificarea solicită în mod expres ca informațiile comunicate Comisiei să fie tratate în mod excepțional ca având caracter confidențial în ceea ce privește operatorii economici și furnizează o justificare în acest sens.

Caracterul confidențial, prevăzut la articolul 5 alineatul (4) din directivă, al proiectelor de reglementări tehnice notificate ar trebui invocat în mod excepțional, deoarece reprezintă o derogare de la principiul transparenței. Comisia monitorizează cu atenție utilizarea de către statele membre a notificărilor confidențiale în temeiul articolului 5 alineatul (4) din directivă și ia măsurile care se impun în cazul suspiciunii de utilizare abuzivă a acestei dispoziții⁷⁸. Astfel cum se prevede la articolul 5 alineatul (4) din directivă, astfel de solicitări trebuie să fie justificate. Comisia include aceste motive în baza de date TRIS. În plus, anumite informații de bază cu privire la măsura notificată sunt întotdeauna puse la dispoziție în baza de date TRIS, cum ar fi titlul măsurii.

Directiva permite Comisiei să prezinte proiectul comitetului permanent sau „*comitetului responsabil pentru domeniul respectiv*” în vederea obținerii unui aviz [articolul 5 alineatul (1) al cincilea paragraf din directivă]. Acestea din urmă sunt comitete care vizează directive sectoriale, cum ar fi Comitetul pentru evaluarea conformității și supravegherea pieței de telecomunicații (TCAM), instituit prin Directiva 1999/5/CE⁷⁹ privind echipamentele radio.

În practică, Comisia este responsabilă de gestionarea procedurii de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice. Întreaga procedură, inclusiv reacțiile la proiectele notificate, se bazează pe un sistem de schimb electronic de date, transmise în conformitate cu un nomenclator stabilit de Comisie.

Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri acționează ca punct central pentru primirea tuturor mesajelor, textelor și notificărilor comunicate de statele membre, indiferent de domeniul proiectului de reglementare (inginerie mecanică, produse alimentare și agricole, transport, produse pentru construcții, servicii ale societății informaționale etc.). După

⁷⁷ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/>.

⁷⁸ A se vedea, în acest sens, Decizia Ombudsmanului în cauza 2204/2018/TE.

⁷⁹ Directiva 1999/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 1999 privind echipamentele hertziene și echipamentele terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității acestora (JO L 91, 7.4.1999, p. 1), abrogată de Directiva 2014/53/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio (JO L 153, 22.5.2014, p. 62).

primire, proiectul notificat este comunicat simultan tuturor serviciilor Comisiei care ar putea fi vizate de măsura notificată în funcție de responsabilitățile lor specifice sau orizontale.

Proiectul care este distribuit în cadrul procedurii este transmis, de asemenea, de către Comisie tuturor statelor membre, mai întâi în limba statului membru care face notificarea și apoi sub formă de traduceri în toate sau în unele dintre limbile oficiale ale Uniunii (la cerere și în funcție de lungimea proiectului).

A doua etapă: reacții posibile din partea Comisiei și a statelor membre

În termen de trei luni de la notificarea unui proiect [această perioadă corespunde perioadei de așteptare menționate la articolul 6 alineatul (1)], Comisia și statele membre examinează textul proiectului notificat pentru a evalua compatibilitatea acestuia cu dreptul UE, în special cu articolele 34 și 36, 49 și 56 din TFUE, dar și cu legislația secundară sectorială în cauză, precum și pentru a ajunge la o decizie, dacă este necesar, cu privire la coerența acestuia cu dispozițiile în cauză.

Rezultatele acestei evaluări pot genera două tipuri de reacții din partea Comisiei și a statelor membre (Comisia are, în plus, o opțiune specifică: amânarea adoptării proiectului ca urmare a lucrărilor de armonizare, care va fi examinată în continuare în observațiile cu privire la articolul 6 din directivă). Diversele reacții sunt următoarele:

1. Comisia și/sau statele membre pot decide că proiectul de reglementare tehnică nu este de natură să creeze bariere în calea liberei circulații a mărfurilor, a libertății de a presta servicii ale societății informaționale și a libertății de stabilire a operatorilor de servicii.

În acest caz, nici Comisia, nici statele membre nu reacționează în cursul perioadei de trei luni⁸⁰. La sfârșitul acestei perioade, statul membru care face notificarea își poate adopta proiectul de reglementare tehnică, fără alte obligații în afară de comunicarea către Comisie a textului definitiv al reglementării tehnice [articolul 5 alineatul (3) din directivă].

Totuși, acest drept nu exclude o intervenție ulterioară a Comisiei, în afara procedurii prevăzute de Directiva (UE) 2015/1535, în cazul în care reglementarea, astfel cum a fost adoptată în final, se dovedește a fi contrară TFUE sau legislației secundare a UE.

2. Comisia și statele membre pot trimite observații sau un aviz detaliat statului membru care a notificat proiectul de reglementare tehnică.

Statele membre ale UE participă la această procedură în condiții de egalitate cu Comisia. Acestea pot emite observații și avize detaliate cu privire la orice proiect notificat de reglementări tehnice.

Observațiile sunt trimise, de exemplu, atunci când textul notificat, deși în conformitate cu legislația UE, ridică probleme de interpretare sau necesită detalii privind modalitățile de punere în aplicare a acestuia. De asemenea, acestea pot oferi o evaluare generală a măsurii, având în vedere principiile generale ale legislației și politicilor UE puse în aplicare în acest context, sau pot informa

⁸⁰ Deși nu este trimisă statului membru care face notificarea, decizia de a nu monitoriza notificarea este o decizie oficială a Comisiei.

statul membru cu privire la viitoarele sale obligații în ceea ce privește actele care urmează să fie adoptate la nivelul UE.

Directiva prevede că statele membre țin seama de observații „*pe cât posibil*” [articolul 5 alineatul (2)]. Cu toate acestea, statele membre țin seama, în general, de observațiile pe care le primesc.

Directiva nu prevede nicio obligație formală de a furniza un răspuns la observațiile primite în sarcina statului membru care face notificarea. În practică, statele membre acționează uneori în acest sens în mod voluntar.

Comisia sau statele membre trimit avize detaliate (menționate ulterior, împreună cu consecințele acestora, la articolul 6 din directivă) atunci când consideră că proiectul de măsură avut în vedere ar crea, în cazul în care ar fi adoptat, obstacole în calea liberei circulații a mărfurilor, a libertății de a presta servicii ale societății informaționale sau a libertății de stabilire a operatorilor de servicii menționați anterior în cadrul pieței interne. Aceste avize detaliate urmăresc să obțină o modificare a măsurii propuse, pentru a elimina la sursă orice barieră care se poate ivi în calea acestor libertăți și au ca efect prelungirea perioadei de așteptare cu trei luni (pentru produse) sau cu o lună (pentru serviciile societății informaționale).

Aceste aspecte se referă la ilegalitatea proiectului în ceea ce privește dreptul Uniunii, prin încălcarea articolelor 34, 49 sau 56 din TFUE sau a legislației secundare a UE. Cele mai frecvente încălcări constatate în cadrul procedurii de notificare vizează normele naționale care contravin articolelor 34, 49 sau 56 din TFUE sau/și principalelor dispoziții ale legislației secundare a UE referitoare la libera circulație a mărfurilor sau a serviciilor societății informaționale, în special deoarece unele dintre dispozițiile proiectului nu sunt necesare ori sunt disproporționate în raport cu obiectivul urmărit, încălcând cerința stabilită de CJUE în ceea ce privește excepțiile de la libertățile fundamentale ale pieței interne într-un domeniu nearmonizat.

Un aviz detaliat nu poate fi emis, în niciun caz, în raport cu proiecte de reglementări care impun interdicții de fabricație dar nu constituie un obstacol potențial în calea liberei circulații a mărfurilor [articolul 7 alineatul (2) din directivă].

Statele membre răspund la avizele detaliate care le sunt adresate de Comisie sau de un alt stat membru. În special, statul membru căruia îi este adresat un astfel de aviz trebuie să informeze Comisia sau celelalte state membre cu privire la acțiunile pe care intenționează să le întreprindă (retragerea textului contestat, justificarea menținerii acestuia sau modificarea anumitor dispoziții astfel încât să fie compatibile cu normele pieței interne).

Deși directiva nu specifică termenul de răspuns, este totuși de dorit ca un răspuns să fie furnizat cât mai curând posibil, din motive de eficiență, de preferință în perioadele de așteptare de șase luni pentru mărfuri, respectiv patru luni pentru serviciile societății informaționale.

La rândul său, Comisia formulează observații referitoare la acțiunile avute în vedere de statul membru ca răspuns la avizul său detaliat, pentru a informa statul membru în cauză cu privire la caracterul adecvat al măsurilor respective pentru eliminarea barierelor din calea liberei circulații a mărfurilor, a libertății de a presta servicii ale societății informaționale sau a libertății de stabilire a operatorilor de servicii menționați anterior, care ar fi putut rezulta în urma adoptării textului sau dacă justificarea oferită pentru menținerea textului este acceptabilă.

În cazul în care Comisia consideră că răspunsul la avizul său detaliat este nesatisfăcător și dacă proiectul este adoptat efectiv fără modificările necesare, aceasta poate iniția procedura menționată la articolul 258 din TFUE. De asemenea, în cazul adoptării proiectului notificat de către un alt stat membru fără a respecta dreptul Uniunii, un stat membru are dreptul de a iniția o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, astfel cum este prevăzută la articolul 259 din TFUE.

Referitor la specificațiile tehnice sau „alte cerințe” sau norme cu privire la servicii în legătură cu măsuri fiscale sau financiare, în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) ultimul paragraf din Directiva (UE) 2015/1535, comentariile și avizele detaliate pot avea în vedere numai aspectele care pot crea bariere în calea liberei circulații a mărfurilor sau, referitor la normele cu privire la servicii, în calea liberei circulații a serviciilor sau a libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și nu aspectele fiscale sau financiare ale măsurii. Prin urmare, competențele fiscale ale statelor membre nu fac obiectul analizei în această privință. De asemenea, aceste proiecte beneficiază de un tratament special în ceea ce privește perioadele de așteptare [a se vedea articolul 7 alineatul (4)], întrucât nu este prevăzută nicio perioadă de așteptare pentru adoptarea acestor texte de către statele membre.

3. Comisia poate anunța o inițiativă de armonizare a UE în ceea ce privește măsura națională propusă sau constatarea sa în ceea ce privește existența unei astfel de inițiative. Consecințele acestei reacții, care se adresează exclusiv Comisiei, sunt descrise la articolul 6 alineatele (3), (4) și (5) din directivă (a se vedea mai jos).

II. Obligația de respectare a perioadei de așteptare

„Articolul 6

(1) Statele membre amână adoptarea proiectului unei reglementări tehnice pentru o perioadă de trei luni de la data primirii de către Comisie a comunicării menționate la articolul 5 alineatul (1).

(2) Statele membre amână:

- *pentru o perioadă de patru luni, adoptarea proiectului de reglementare tehnică sub forma unui acord voluntar în înțelesul articolului 1 alineatul (1) litera (f) paragraful al doilea punctul (ii);*
- *fără a aduce atingere alineatelor (3), (4) și (5) din prezentul articol, pentru o perioadă de șase luni, adoptarea oricăror altor proiecte de reglementări tehnice, cu excepția proiectelor de norme cu privire la servicii,*

de la data primirii de către Comisie a comunicării menționate la articolul 5 alineatul (1), în cazul în care Comisia sau un alt stat membru transmite, în termen de trei luni de la acea dată, un aviz detaliat în sensul că măsura avută în vedere poate crea obstacole în calea liberei circulații a mărfurilor în cadrul pieței interne,

- *fără a aduce atingere alineatelor (4) și (5), pentru o perioadă de patru luni de la data primirii de către Comisie a comunicării menționate la articolul 5 alineatul (1), adoptarea oricărui proiect de norme cu privire la servicii dacă Comisia sau alt stat membru transmite, în termen de trei luni de la acea dată, un aviz detaliat în sensul că măsura avută în vedere poate crea obstacole în calea liberei circulații a serviciilor sau a libertății de stabilire a prestatorilor de servicii în cadrul pieței interne.*

În ceea ce privește proiectele de norme cu privire la servicii, avizele detaliate ale Comisiei și statelor membre nu pot afecta în niciun fel măsurile în domeniul politicii culturale, în special în domeniul audiovizualului, pe care statele membre le pot adopta în conformitate cu dreptul Uniunii, având în vedere diversitatea lor lingvistică, specificul lor național și regional și patrimoniul lor cultural.

Statul membru în cauză transmite un raport Comisiei cu privire la acțiunile pe care propune să le întreprindă ca urmare a acestor avize detaliate. Comisia comentează cu privire la această reacție.

Referitor la normele cu privire la servicii, statul membru în cauză indică, după caz, motivele pentru care avizul detaliat nu poate fi luat în considerare.”

Articolul 6 se referă la calendarul procedurii de notificare. Data primirii de către Comisie a proiectului de reglementare tehnică națională comunicat de un stat membru și a tuturor documentelor solicitate este semnalul pentru începutul unei perioade în cursul căreia statului membru în cauză îi revine obligația strictă de a nu adopta proiectul în cauză.

Această perioadă este cunoscută sub denumirea de „perioadă de așteptare”.

Perioada de trei luni menționată la articolul 6 alineatul (1) este perioada inițială de așteptare. Aceasta reprezintă perioada considerată necesară pentru a permite Comisiei și celorlalte state membre să examineze textul proiectului notificat și să reacționeze la acesta, dacă este necesar⁸¹.

În plus față de această perioadă poate fi declanșată o perioadă de așteptare suplimentară, iar durata acesteia depinde de natura textului notificat și de tipul de reacție din partea Comisiei sau a celorlalte state membre. În timp ce observațiile trimise statului membru nu extind perioada inițială de așteptare de trei luni, situația nu este aceeași în cazul avizelor detaliate trimise de Comisie sau de celelalte state membre.

În cazul unui aviz detaliat referitor la un acord voluntar sau la un proiect de norme cu privire la serviciile societății informaționale, directiva prevede că statele membre trebuie să respecte o perioadă de așteptare de patru luni [articolul 6 alineatul (2)]. Astfel, perioada inițială de așteptare este prelungită cu doar o lună.

Perioada de așteptare se prelungește la șase luni în cazul tuturor celorlalte proiecte care fac obiectul unui aviz detaliat.

Amânarea adoptării proiectului:

„Articolul 6

[...]

(3) Cu excepția proiectelor de norme cu privire la servicii, statele membre amână adoptarea unui proiect de reglementare tehnică pentru o perioadă de 12 luni de la data primirii de către Comisie

⁸¹ Fac excepție: (a) situațiile de urgență, (b) actele cu putere de lege și actele administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, în măsura în care acestea nu constituie bariere în calea liberei circulații a mărfurilor [a se vedea articolul 7 alineatul (2)], (c) specificațiile tehnice sau alte cerințe în legătură cu măsuri financiare sau fiscale [a se vedea articolul 7 alineatul (4)].

a comunicării menționate la articolul 5 alineatul (1) din prezenta directivă în cazul în care, în termen de trei luni de la acea dată, Comisia își anunță intenția de a propune sau de a adopta o directivă, un regulament sau o decizie referitoare la subiectul respectiv, în conformitate cu articolul 288 din TFUE.

(4) Statele membre amână adoptarea proiectului de reglementare tehnică pentru o perioadă de 12 luni de la data primirii de către Comisie a comunicării prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din prezenta directivă în cazul în care, în interval de trei luni de la acea dată, Comisia își anunță concluzia că respectivul proiect de reglementare tehnică face obiectul unei propuneri de directivă, regulament sau decizie prezentată Parlamentului European și Consiliului în conformitate cu articolul 288 din TFUE.

(5) În cazul în care Consiliul adoptă o poziție în primă lectură în perioada de așteptare menționată la alineatele (3) și (4), această perioadă se prelungește până la 18 luni, sub rezerva alineatului (6).”

Alineatele (3), (4) și (5) din articolul 6 prevăd perioade de așteptare mult mai lungi ca urmare a amânării impuse de Comisie – și numai de Comisie – în urma examinării proiectului. Statul membru trebuie să amâne adoptarea unui proiect pentru o perioadă de 12 sau 18 luni în cazul în care legislația UE în același domeniu va fi armonizată sau este în curs de armonizare.

Această reacție, cea mai gravă consecință din punct de vedere al duratei pentru statele membre, este menită să împiedice afectarea în mod negativ a procesului de armonizare legislativă inițiat la nivelul Uniunii de către proiectul notificat.

Amânarea adoptării unui proiect de reglementare națională poate fi impusă de Comisie în trei cazuri specifice:

1. Alineatul (3) se referă la primul caz: Comisia își anunță intenția de a propune sau de a adopta o directivă, un regulament sau o decizie (cu alte cuvinte, oricare dintre actele obligatorii ale Uniunii în temeiul articolului 288 din TFUE) cu privire la același subiect vizat de textul proiectului de reglementare tehnică.

Acest alineat nu precizează ce se înțelege prin „intenția” de a propune, ci se referă la o intenție care a fost exprimată în mod explicit, de exemplu prin includerea în programul legislativ anual al Comisiei.

În acest caz, statele membre trebuie să respecte o perioadă de așteptare de 12 luni.

În domeniul serviciilor societății informaționale, Comisia nu poate solicita amânarea adoptării unui proiect prin simpla declarare a intenției sale de a propune sau de a adopta un act al Uniunii cu caracter obligatoriu referitor la subiectul textului. Faptul că un act al Uniunii este în curs de elaborare de către Comisie nu este suficient pentru a justifica o perioadă de așteptare de 12 luni pentru statul membru în cauză.

2. În al doilea caz (alineatul 4), Comisia constată că proiectul de reglementare tehnică notificat se referă la un aspect care face obiectul unei propuneri de directivă, regulament sau decizie prezentată Parlamentului European și Consiliului.

În acest caz, ca și în cazul anterior, statul membru care face notificarea trebuie să respecte o perioadă de așteptare de 12 luni. Spre deosebire de cazul anterior, acest efect se aplică și în domeniul serviciilor societății informaționale.

3. Alineatul (5) are în vedere al treilea caz specific, și anume situația în care Consiliul adoptă o poziție comună în perioada de amânare de douăsprezece luni impusă în cele două situații anterioare. În acest caz, directiva prevede că perioada de așteptare impusă statului membru se prelungește până la 18 luni.

Se impune a fi subliniat faptul că „poziția comună” menționată la acest alineat reprezintă o etapă a procesului legislativ al Uniunii în cadrul procedurii legislative ordinare (denumită anterior codecizie)⁸². Această procedură prevede o a doua lectură a textului de către Parlamentul European atunci când Consiliul modifică poziția Parlamentului European, ceea ce explică necesitatea de a prelungi perioada de așteptare.

„(6) Obligațiile menționate la alineatele (3), (4) și (5) încetează în cazul în care:

- (a) Comisia informează statele membre că nu mai intenționează să propună sau să adopte un act obligatoriu al Uniunii;*
- (b) Comisia informează statele membre despre retragerea proiectului sau propunerii sale;*
- (c) Comisia sau Parlamentul European și Consiliul adoptă un act obligatoriu.”*

Alineatul (6) se referă la expirarea perioadei de așteptare impusă statului membru în cazul în care adoptarea unui proiect de reglementare tehnică este amânată de către Comisie.

Dat fiind că durata procesului care va conduce la aprobarea finală a legislației Uniunii este incertă, Comisia utilizează acest instrument cu prudență.

Este firesc ca, în cazul în care o acțiune avută în vedere sau în curs de desfășurare la nivelul Uniunii nu generează rezultate, obligațiile privind perioada de așteptare impuse la alineatele (3), (4) și (5) să înceteze pentru a permite statelor membre să finalizeze lucrările legislative amânate la nivel național și să adopte reglementarea tehnică.

Aceste obligații privind perioada de așteptare încetează și atunci când Consiliul și Parlamentul adoptă sau atunci când Comisia adoptă actul obligatoriu al Uniunii anunțat.

Procedura de urgență:

„Articolul 6

[...]

⁸² Introdusă prin Tratatul de la Maastricht în 1992, utilizarea sa a fost extinsă în 1999. Odată cu adoptarea Tratatului de la Lisabona, codecizia a fost redenumită procedura legislativă ordinară, devenind principala procedură decizională utilizată pentru adoptarea actelor legislative ale UE (articolele 289 și 294 din TFUE).

(7) *Alineatele (1)-(5) nu se aplică în cazurile în care:*

(a) din motive de urgență determinate de circumstanțe grave și neprevăzute legate de protecția sănătății sau siguranței publice, protecția animalelor sau a plantelor și, în cazul normelor cu privire la servicii, legate de asemenea de ordinea publică, în special protecția minorilor, un stat membru este obligat să pregătească reglementările tehnice într-un interval de timp foarte scurt pentru a le adopta și a le aplica de îndată, fără a fi posibile consultări; sau

(b) din motive de urgență determinate de circumstanțe grave referitoare la protecția securității și integrității sistemului financiar, în special la protecția depunătorilor, investitorilor și persoanelor asigurate, un stat membru este obligat să adopte și să pună de îndată în aplicare norme referitoare la serviciile financiare.

În comunicarea menționată la articolul 5, statul membru prezintă motivele pentru urgența măsurilor în cauză. Comisia își prezintă punctul de vedere cu privire la această comunicare cât mai curând posibil. Comisia ia măsurile corespunzătoare în cazurile de utilizare inadecvată a acestei proceduri. Parlamentul European este informat de către Comisie.”

Acest alineat prevede că perioadele de așteptare nu se aplică în condițiile în care, pentru a reacționa într-o situație de urgență, gravă și neprevăzută, cum ar fi, de exemplu, un dezastru natural (necesitatea de a proteja oamenii, atmosfera, solul sau apa), o epidemie etc., un stat membru este obligat să pregătească reglementările tehnice în vederea adoptării imediate, fără a avea timp să consulte în prealabil Comisia și celelalte state membre. Acest lucru este valabil, de exemplu, atunci când un stat membru reglementează controlul sau interzicerea unor noi tipuri de stupefiante, substanțe psihotrope, medicamente sau ia măsuri de combatere a terorismului.

În ceea ce privește normele cu privire la servicii, statele membre pot invoca clauza de urgență și din motive urgente determinate de circumstanțe grave și neprevăzute legate de ordinea publică, în special de protecția minorilor. Acest concept reflectă importanța deosebită pe care legiuitorul Uniunii o acordă protecției minorilor în contextul serviciilor societății informaționale. Cererea de urgență a fost acceptată, de exemplu, în cazul proiectelor de măsuri care vizează protejarea utilizatorilor de internet de site-urile web care instigă sau acceptă acte de terorism și de site-urile web care difuzează imagini pornografice ilicite, precum și în cazul proiectelor de norme privind acordul de cooperare dintre prestatorii de servicii care furnizează comunicații criptate și organismele naționale autorizate să colecteze informații secrete în contextul așa-numitei extinderi a Statului Islamic.

Clauza de urgență poate fi, de asemenea, invocată în cazul în care este vorba de norme cu privire la servicii financiare, din motive de urgență ocazionate de circumstanțe grave legate de protecția securității și integrității sistemului financiar, în special pentru protecția deponenților, a investitorilor și a persoanelor asigurate. Această clauză de urgență specială și mai puțin strictă este prevăzută exclusiv în domeniul serviciilor financiare ale societății informaționale, având în vedere anumite riscuri și cerințe specifice acestui sector.

Aceste circumstanțe excepționale nu exonerează statul membru de obligația de a notifica Comisiei măsurile planificate și de a-și justifica în mod clar cererea de urgență în momentul comunicării proiectului de text. La punctul 12 din mesajul de notificare, statul membru care face notificarea trebuie să indice, pe baza criteriilor limitate și a interesului public menționate în directivă pentru urgența situației, motivele pentru care perioada de așteptare de trei luni nu poate fi respectată în vederea adoptării proiectului de reglementare tehnică.

Comisia trebuie să evalueze dacă utilizarea procedurii de urgență este justificată și să își exprime punctul de vedere cu privire la această comunicare cât mai curând posibil.

În practică, Comisia efectuează o analiză foarte detaliată a motivelor invocate, pe baza celor două criterii prevăzute la articolul 6 alineatul (7), și anume gravitatea situației și (în afară de serviciile financiare) caracterul neprevăzut al acesteia, luând în considerare interesul public menționat la acest articol. Cele două criterii (gravitatea și imprevizibilitatea) sunt cumulative. Adoptarea de urgență este necesară, după caz, din motive legate de protecția sănătății sau siguranței publice, protecția animalelor sau a plantelor și, în cazul normelor cu privire la servicii, din motive legate de asemenea de ordinea publică, în special protecția minorilor, protecția securității și integrității sistemului financiar, în special pentru protecția deponenților, a investitorilor și a persoanelor asigurate.

În cazul în care Comisia consideră că aceste criterii nu sunt îndeplinite, aceasta respinge cererea de urgență, iar perioada de așteptare începe de la data notificării. Pe de altă parte, Comisia poate accepta aplicarea acestei proceduri.

Cu titlu indicativ, nici termenul de transpunere a unei directive, nici procedura în fața CJUE nu pot fi considerate circumstanțe neprevăzute în sensul articolului 6 alineatul (7) din directivă. Procedura de urgență este, de asemenea, refuzată atunci când justificarea se bazează pe motive de natură pur economică sau pe agenda politică înainte de alegeri. Este important să reiterăm faptul că articolul 6 alineatul (7) din directivă constituie o derogare de la obligația statelor membre de a respecta perioadele de așteptare prevăzute la articolul 6 alineatele (1)-(5). Ca atare, acesta face obiectul unei interpretări stricte⁸³.

Decizia privind procedura de urgență nu aduce atingere evaluării de către Comisie a reglementării tehnice cu privire la fond, și anume analizarea potențialei compatibilități a proiectului notificat sau a măsurii adoptate cu dreptul Uniunii.

În cazul adoptării unor măsuri în raport cu care cererea de urgență a fost respinsă, fără a fi respectată perioada de așteptare, Comisia poate iniția procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor menționată la articolul 258 din TFUE împotriva statului membru în cauză pentru încălcarea obligațiilor prevăzute în directivă.

III. Excepții de la obligația de notificare și de respectare a perioadelor de așteptare

Articolul 7

Acest articol completează articolele 5 și 6 din directivă, precizând excepțiile de la obligația de notificare a unui proiect de reglementare tehnică națională. De asemenea, el prevede anumite excepții de la obligația de respectare a perioadelor de așteptare prevăzute la articolul 6.

„(1) Articolele 5 și 6 nu se aplică acelor acte cu putere de lege și acte administrative ale statelor membre sau acordurilor voluntare prin intermediul cărora statele membre:

⁸³ Hotărârile CJUE din 26 octombrie 2006 în cauza C-65/05, Comisia/Republica Elenă, EU:C:2006:673 și din 10 iulie 2014 în cauza C-307/13, Ivansson și alții, EU:C:2014:2058.

- (a) *respectă actele obligatorii ale Uniunii care au ca rezultat adoptarea specificațiilor tehnice sau normelor cu privire la servicii;*
- (b) *îndeplinesc obligațiile ce decurg din acordurile internaționale care au ca rezultat adoptarea specificațiilor tehnice comune sau normelor referitoare la servicii în Uniune;*”

Limitările acestei excepții pot fi ilustrate cel mai bine în raport cu obiectivul fundamental al directivei, și anume eliminarea barierelor nejustificate în calea comerțului.

În cazul în care statele membre adoptă același set de norme ca cel prevăzut de un act al Uniunii, barierele în calea comerțului și diferențele între legislațiile naționale sunt eliminate în același timp, iar procedura prevăzută de directivă nu mai este necesară.

Același raționament este valabil și în ceea ce privește acordurile internaționale: în condițiile în care un astfel de acord cuprinde dispoziții precise și nu există nicio marjă de divergență, adoptarea de către toate statele membre a unui set unitar de norme nu este, în principiu, susceptibilă să genereze bariere în calea comerțului. Această exceptare se aplică acordurilor internaționale la care toate statele membre sunt părți semnatare.

Situația este diferită atunci când actul Uniunii sau acordul internațional este pus în aplicare prin măsuri care pot varia de la un stat membru la altul sau atunci când dispozițiile unitare care trebuie transpuse sunt completate de norme a căror origine are pur caracter național.

O serie de hotărâri au furnizat clarificări cu privire la domeniul de aplicare al excepției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2015/1535, în conformitate cu care statele membre nu sunt obligate să notifice textele prin intermediul cărora respectă actele obligatorii ale UE care au ca rezultat adoptarea specificațiilor tehnice sau normelor cu privire la serviciile societății informaționale.

În 1996⁸⁴, Curtea a reamintit că trebuie să existe o legătură directă între un act obligatoriu al Uniunii și măsura națională pentru ca aceasta din urmă să fie calificată drept măsură de punere în aplicare exceptată de la obligația de notificare în temeiul articolului 10 din Directiva 83/189/CEE [în prezent articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2015/1535].

În 1999, în cauzele conexe *Albers, Van den Berkmortel și Nuchelmans*⁸⁵, Curtea a considerat că, prin formularea interdicției de administrare a substanței *Clenbuterol* la bovinele pentru îngrășare, Țările de Jos și-au îndeplinit obligațiile care le reveneau în temeiul Directivei 86/469/CEE privind examinarea animalelor și a cărnii proaspete pentru detectarea prezenței reziduurilor și că, prin urmare, reglementarea tehnică era scutită de obligația de notificare în temeiul articolului 10 din Directiva 83/189/CEE [în prezent articolul 7 din Directiva (UE) 2015/1535].

În schimb, Curtea a precizat în *Hotărârea Unilever*⁸⁶ că articolul 10 din Directiva 98/34/CE [în prezent articolul 7 din Directiva (UE) 2015/1535] nu poate fi invocat în condițiile în care o dispoziție a unei directive îi oferă statului membru o marjă de manevră suficient de mare. Acesta a fost cazul în speță. Italia a afirmat că Directiva 79/112/CEE a Consiliului privind etichetarea produselor alimentare a impus obligativitatea menționării pe etichetă a locului de origine sau de

⁸⁴ Cauza C-289/94, *Comisia/Italia*, EU:C:1996:330.

⁸⁵ Cauza C-425/97, *Albers*, cauza C-426/97, *Van den Berkmortel*, cauza C-427/97, *Nuchelmans*, EU:C:1999:243.

⁸⁶ Cauza C-443/98, *Unilever*, EU:C:2000:496.

proveniență a produsului în cazurile în care omiterea acestei mențiuni ar putea induce consumatorul în eroare cu privire la originea sau proveniența reală a produsului alimentar. Potrivit Curții, această dispoziție este formulată în termeni generali și oferă o marjă de manevră suficient de mare. Prin urmare, normele naționale privind etichetarea referitoare la originea uleiului de măsline nu pot fi considerate dispoziții naționale în conformitate cu un act comunitar obligatoriu în sensul articolului 10 alineatul (1) prima liniuță din Directiva 98/34/CE [în prezent articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2015/1535].

Această interpretare restrictivă a articolului 7 alineatul (1) litera (a) din directivă a fost confirmată de Curte în Hotărârea Canal Satélite Digital⁸⁷. În cadrul acestei hotărâri, Curtea a reiterat faptul că articolul 10 din Directiva 98/34/CE [în prezent articolul 7 din Directiva (UE) 2015/1535] relevă faptul că obligația de notificare și de respectare a perioadei de așteptare nu se aplică actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre sau acordurilor voluntare prin intermediul cărora statele membre respectă măsurile obligatorii ale Uniunii care au ca rezultat adoptarea specificațiilor tehnice. În condițiile în care măsura națională în discuție în litigiul principal a transpus Directiva 95/47/CE privind utilizarea standardelor de transmisie a semnalelor de televiziune și numai în aceste condiții, nu ar exista nicio obligație de notificare în temeiul Directivei 98/34/CE [în prezent Directiva (UE) 2015/1535]. Cu toate acestea, având în vedere conținutul Directivei 95/47/CE, Curtea a considerat că legislația națională în cauză, în măsura în care a instituit un sistem de autorizare administrativă prealabilă – care, în fapt, nu este prevăzut de Directiva 95/47/CE – nu poate fi calificată drept legislație prin intermediul căreia statul membru respectă o măsură comunitară obligatorie care are ca rezultat adoptarea specificațiilor tehnice.

Același raționament se aplică în cazul măsurilor adoptate în vederea respectării unui acord internațional care cuprinde dispoziții specifice, a căror punere în aplicare nu prevede nicio posibilitate de divergență. Măsurile adoptate în vederea respectării unui acord la care toate statele membre sunt parte intră sub incidența acestei excepții; în cazul în care acestea sunt măsuri adoptate în vederea respectării unui acord internațional la care nu sunt parte *toate* statele membre, acestea trebuie notificate.

„(c) utilizează clauzele de salvagardare prevăzute de actele obligatorii ale Uniunii;”

Statele membre nu trebuie să notifice Comisiei în temeiul Directivei (UE) 2015/1535 proiectele de măsuri provizorii pe care sunt autorizate să le adopte în temeiul clauzei de salvagardare prevăzute în directivele UE, în conformitate cu articolul 114 din TFUE. Acest articol prevede la alineatul (10) că *„Măsurile de armonizare (...) includ, atunci când este cazul, o clauză de salvagardare care autorizează statele membre să adopte, din unul sau mai multe dintre motivele fără caracter economic prevăzute la articolul 36, măsuri provizorii care fac obiectul unei proceduri de control a Uniunii”*.

Aceste motive fără caracter economic pot fi legate de moralitatea publică, ordinea publică sau securitatea publică, protecția sănătății și vieții oamenilor, animalelor sau plantelor, protejarea unor bunuri de patrimoniu național cu valoare artistică sau arheologică, sau protecția proprietății industriale și comerciale.

⁸⁷ Cauza C-390/99, Canal Satélite Digital, EU:C:2002:34.

„(d) aplică articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2001/95/CE⁸⁸”;

Statele membre nu trebuie să notifice în temeiul Directivei (UE) 2015/1535 proiectele de reglementări tehnice naționale referitoare la aplicarea articolului 12 alineatul (1) din Directiva privind siguranța generală a produselor.

Articolul prevede că „în cazul în care un stat membru adoptă sau decide să adopte, să recomande sau să convină cu producătorii și distribuitorii, în mod obligatoriu sau voluntar, măsuri sau acțiuni pentru prevenirea, restricționarea sau impunerea unor condiții specifice referitoare la posibila comercializare sau utilizare, în limitele propriului său teritoriu, a produselor din cauza unui risc major, el transmite imediat o notificare Comisiei în acest sens prin RAPEX⁸⁹. De asemenea, el informează de îndată Comisia în legătură cu modificarea sau retragerea oricărei astfel de măsuri sau acțiuni (...)”.

„(e) se limitează la punerea în aplicare a unei hotărâri a Curții de Justiție a Uniunii Europene;”

Statele membre nu trebuie să notifice măsurile naționale care au ca unic obiectiv punerea în aplicare a unei hotărâri a CJUE referitoare la un alt aspect decât notificarea unei reglementări tehnice. Hotărârile Curții, care este responsabilă de asigurarea respectării dreptului Uniunii, trebuie să fie executate imediat.

„(f) se limitează la modificarea unei reglementări tehnice în înțelesul articolului 1 alineatul (1) litera (f), în conformitate cu o solicitare a Comisiei, în scopul îndepărtării unei bariere în calea comerțului sau, în cazul unei norme cu privire la servicii, în calea liberei circulații a serviciilor sau a libertății de stabilire a prestatorilor de servicii.”

Statele membre nu sunt obligate să notifice măsurile naționale care se limitează la modificarea unei reglementări tehnice în scopul îndepărtării obstacolelor ca răspuns la o solicitare, de exemplu prin intermediul unui aviz detaliat sau al unor observații din partea Comisiei, întrucât aceste măsuri sunt întocmai în conformitate cu obiectivul Directivei (UE) 2015/1535⁹⁰.

„(2) Articolul 6 nu se aplică actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre care interzic fabricarea, în măsura în care acestea nu împiedică libera circulație a produselor.”

⁸⁸ Directiva 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2001 privind siguranța generală a produselor (JO L 11, 15.1.2002, p. 4).

⁸⁹ RAPEX, al cărui temei juridic este Directiva 2001/95/CE privind siguranța generală a produselor, servește drept sistem unic de alertă rapidă pentru produse nealimentare periculoase. Toate produsele nealimentare destinate consumatorilor sau susceptibile, în condiții previzibile în mod rezonabil, să fie utilizate de consumatori sunt incluse în domeniul de aplicare al RAPEX, cu excepția produselor farmaceutice și medicale.

⁹⁰ Cauza C-26/11, Belgische Petroleum Unie și alții, EU:C:2013:44.

În temeiul acestui alineat, nu se aplică o perioadă de așteptare în cazul măsurilor care vizează interzicerea fabricării, în măsura în care acestea nu împiedică libera circulație a mărfurilor în cadrul Uniunii. În acest caz, este evident că amânarea adoptării măsurilor este justificată numai dacă interdicțiile de fabricație prezintă un risc potențial de a constitui o barieră tehnică în calea comerțului pe piața internă.

„(3) Articolul 6 alineatele (3)-(6) nu se aplică acordurilor voluntare menționate la articolul 1 alineatul (1) litera (f) paragraful al doilea punctul (ii).”

În temeiul acestui alineat, obligațiile de amânare și obligațiile privind perioada de așteptare aplicabile proiectelor de reglementări naționale referitoare la un subiect care face obiectul lucrărilor legislative în curs sau iminente la nivelul Uniunii nu se aplică acordurilor voluntare.

Măsuri fiscale sau financiare

„(4) Articolul 6 nu se aplică specificațiilor tehnice sau altor cerințe sau norme cu privire la servicii prevăzute la articolul 1 alineatul (1) litera (f) paragraful al doilea punctul (iii).”

În ceea ce privește proiectele de reglementări tehnice referitoare la măsuri fiscale sau financiare, aplicarea obligațiilor privind perioada de așteptare în cazul măsurilor legate de sistemul fiscal al statelor membre a fost considerată inoportună.

Cu toate acestea, absența obligației privind perioada de așteptare pentru statul membru care face notificarea nu exclude posibilitatea Comisiei sau a unui alt stat membru de a reacționa la aceste proiecte prin formularea de observații sau avize detaliate [a se vedea articolul 7 alineatul (4)].

* * *

Din interpretarea articolelor 5, 6 și 7 din Directiva (UE) 2015/1535 se poate concluziona că procedura de informare aplicabilă reglementărilor tehnice este destul de complexă. Orientările elaborate de serviciile Comisiei și distribuite punctelor de contact naționale explică în detaliu modul în care procedura funcționează în practică [de exemplu: Orientări practice privind definirea și notificarea „măsurilor fiscale sau financiare” în sensul Directivei (UE) 2015/1535, sau Orientări privind gestionarea procedurilor de urgență în temeiul articolului 6 alineatul (7) din Directiva (UE) 2015/1535].

În plus, dispozițiile Directivei privind reglementările tehnice impun obligații foarte stricte în sarcina statelor membre, care sunt contrabalansate de dreptul de a reacționa la proiectele de reglementări naționale elaborate de către alte state membre și de posibilitatea de a economisi timp pentru proceduri mult mai complexe, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național, care ar rezulta din procedurile *ex post* limitate strict la îndepărtarea obstacolelor de reglementare deja existente.

În cazul în care statele membre nu își îndeplinesc obligația de a comunica Comisiei proiectele lor de reglementări tehnice sau nu respectă perioadele de așteptare prevăzute în directivă, Comisia poate iniția acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, în temeiul articolului 258 din TFUE, astfel cum s-a menționat anterior. În cazul în care statul membru în cauză nu respectă dreptul

Uniunii, procedura poate conduce la o hotărâre de constatare a neîndeplinirii obligațiilor de către CJUE⁹¹.

La rândul lor, persoanele fizice se pot prevala de faptul că reglementările tehnice pe care trebuie să le respecte, dar care nu au fost notificate, nu pot fi puse în aplicare împotriva lor⁹². În plus, în hotărârea Unilever, CJUE a concluzionat că o măsură care a fost notificată, dar adoptată ulterior în perioada de așteptare prevăzută la articolul 6 din Directiva (UE) 2015/1535, nu poate fi pusă în aplicare împotriva persoanelor fizice⁹³.

⁹¹ Trimiterile la aceste hotărâri sunt prevăzute la punctul III din bibliografie.

⁹² Cauza C-194/94, CIA Security, EU:C:1996:172; cauza C-226/97, Lemmens, EU:C:1998:296; cauza C-26/11, Belgische Petroleum Unie și alții, EU:C:2013:44; cauza C-285/15, Beca Engineering, EU:C:2016:295 și cauza C-336/14, Ince, EU:C:2016:72; Cauza C-299/17, VG Media, EU:C:2019:716.

⁹³ Cauza C-443/98, Unilever, EU:C:2000:496 și cauza C-95/14, Unic și Uni.co.pel, EU:C:2015:492.

CAPITOLUL III: PROCEDURA DE FURNIZARE A INFORMAȚIILOR CU PRIVIRE LA STANDARDE

Întrucât standardizarea europeană a făcut obiectul unui regulament specific⁹⁴ aplicabil de la 1 ianuarie 2013, secțiunea privind standardizarea a fost eliminată din Directiva 98/34/CE⁹⁵, cu excepția actualului articol 4 din Directiva (UE) 2015/1535 [fostul articol 7 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva 98/34/CE].

„Articolul 4

Statele membre comunică Comisiei, în conformitate cu articolul 5 alineatul (1), toate cererile adresate instituțiilor de standardizare de a elabora specificații tehnice sau un standard referitor la produse specifice, în scopul adoptării unei reglementări tehnice referitoare la acele produse sub forma proiectelor de reglementări tehnice, și precizează motivele pentru adoptarea acestora.”

Standardele sunt definite ca specificații tehnice, adoptate de un organism de standardizare recunoscut, pentru aplicare repetată sau continuă, a căror respectare nu este obligatorie.

Acest articol se referă la cazurile specifice în care statele membre trebuie să confere caracter obligatoriu standardelor naționale prin intermediul reglementărilor tehnice.

Într-adevăr, pentru a asigura respectarea standardelor care sunt în esență voluntare, un stat membru poate utiliza două proceduri:

- poate impune obligativitatea standardelor existente și, în acest sens, le poate transforma în reglementări tehnice;
- de asemenea, poate solicita organismului de standardizare din țara sa să elaboreze standarde în vederea instituirii reglementărilor tehnice.

Articolul 4 prevede obligația statelor membre de a notifica Comisiei cererile adresate organismelor naționale de standardizare de a elabora reglementări tehnice (primul caz) sau un standard național (al doilea caz) referitor la produse specifice, în scopul adoptării unei reglementări tehnice.

Motivul care stă la baza acestei obligații este simplu: standardele naționale care devin parțial o reglementare tehnică națională sau completează o reglementare tehnică națională ar putea constitui bariere în calea bunei funcționări a pieței interne.

⁹⁴ Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană (JO L 316, 14.11.2012, p. 12).

⁹⁵ În cauza T-229/17, Germania/Comisia, EU:T:2019:236, Tribunalul UE a confirmat că Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 a eliminat din Directiva 98/34/CE toate dispozițiile referitoare la procedura europeană de armonizare.

CAPITOLUL IV: COMITETUL PERMANENT

„Articolul 2

Se instituie un Comitet permanent format din reprezentanți desemnați de către statele membre, care pot fi asistați de experți sau consultanți, și prezidat de un reprezentant al Comisiei.

Comitetul își adoptă propriul regulament de procedură.

Articolul 3

(1) Comitetul se întrunește cel puțin de două ori pe an.

Comitetul se întrunește într-o componență specifică pentru a examina problemele legate de serviciile societății informaționale.

(2) Comisia transmite comitetului un raport cu privire la punerea în practică și la aplicarea procedurilor prevăzute de prezenta directivă și transmite propuneri destinate eliminării barierelor în calea comerțului, existente sau previzibile.

(3) Comitetul își exprimă punctul de vedere cu privire la comunicările și propunerile menționate la alineatul (2) și în acest sens poate propune Comisiei în special:

(a) să asigure, după caz, pentru evitarea riscului apariției barierelor în calea comerțului, ca într-o primă etapă statele membre în cauză să decidă între ele cu privire la măsurile adecvate;

(b) să ia toate măsurile adecvate;

(c) să identifice domeniile în care este necesară armonizarea și, după caz, să realizeze armonizarea corespunzătoare într-un anumit sector.

(4) Comisia trebuie să consulte comitetul:

(a) la luarea deciziilor referitoare la sistemul actual prin care schimbul de informații prevăzut în prezenta directivă este pus în aplicare și la orice modificare a acestuia;

(b) la revizuirea modului de funcționare a sistemului prevăzut de prezenta directivă.

(5) Comitetul poate fi consultat de Comisie cu privire la orice proiect preliminar de reglementare tehnică primit de către aceasta.

(6) Orice întrebare referitoare la punerea în aplicare a prezentei directive poate fi transmisă comitetului la cererea președintelui său sau a unui stat membru.

(7) Procedurile comitetului și informațiile care îi sunt transmise acestuia sunt confidențiale.

Cu toate acestea, comitetul și autoritățile naționale pot consulta persoane fizice sau juridice, inclusiv persoane din sectorul privat, în vederea obținerii unei opinii specializate, cu condiția luării tuturor măsurilor de precauție necesare.

(8) Referitor la normele cu privire la servicii, Comisia și comitetul pot consulta persoane fizice sau juridice din industrie sau din mediul academic și, ori de câte ori este posibil, organisme reprezentative, capabile să formuleze opinii specializate cu privire la obiectivele sociale și societale și consecințele unei norme cu privire la servicii și iau notă de opinia acestora ori de câte ori sunt solicitate să o facă.”

Articolele 2 și 3 descriu componența și rolul Comitetului permanent.

Comitetul este format din reprezentanți ai autorităților naționale ale statelor membre și este prezidat de un reprezentant al Comisiei. Acesta are competențe în ceea ce privește reglementările tehnice și constituie punctul focal pentru discutarea tuturor aspectelor legate de punerea în aplicare a directivei. Prin urmare, Comitetul joacă un rol foarte important în ceea ce privește supravegherea punerii în aplicare a procedurii și examinarea aspectelor de politică ridicate de notificări, precum și în ceea ce privește dezvoltarea unei rețele administrative între autoritățile naționale.

Normele de funcționare ale acestui organism au fost aprobate de statele membre și de Comisie, dat fiind că, potrivit directivei, comitetul își adoptă propriul regulament de procedură. Singurele norme impuse de directivă Comitetului permanent sunt obligația de a se întruni cel puțin de două ori pe an și de a garanta caracterul confidențial atât al informațiilor care îi sunt transmise, cât și al procedurilor sale.

Totuși, această obligație de discreție nu împiedică nici Comitetul, nici autoritățile naționale să utilizeze expertiza persoanelor fizice sau juridice din sectorul privat, care sunt în măsură să examineze și să elaboreze un aviz cu privire la proiectele notificate. Această consultanță poate fi, în fapt, indispensabilă, deoarece autoritățile naționale ale statelor membre nu dispun întotdeauna de cunoștințele și resursele necesare pentru a îndeplini această sarcină. Directiva face acest lucru posibil, cu excepția cazului în care, în conformitate cu articolul 5 alineatul (4), statele membre solicită în mod expres ca notificările efectuate să aibă caracter confidențial, cu titlu de excepție. În acest caz, Comitetul trebuie să ia măsurile de precauție necesare pentru a proteja interesele legitime și justificate în mod corespunzător ale statelor membre.

În practică, Comitetul permanent se întrunește de două ori pe an. Aceste întruniri sunt convocate de Comisie.

Întrunirile Comitetului permanent permit serviciilor Comisiei și statelor membre să facă schimb de opinii cu privire la toate aspectele referitoare la punerea în aplicare a directivei.

În cadrul acestor întruniri, orice chestiune legată de punerea în aplicare a directivei poate fi adusă în atenția Comitetului permanent la cererea președintelui său sau a unui stat membru.

În plus, acesta trebuie să fie consultat de Comisie cu privire la anumite aspecte, inclusiv referitor la alegerea sistemului care urmează să fie utilizat în practică pentru schimbul de informații prevăzut în directivă.

Comitetul își exprimă punctul de vedere cu privire la propunerile prezentate de Comisie în vederea limitării barierelor în calea comerțului, existente sau potențiale: de exemplu, acesta poate solicita Comisiei să încurajeze dialogul între statele membre, astfel încât acestea să poată găsi – în

conformitate cu principiul subsidiarității – soluții la nivelul lor. Încurajarea unui astfel de dialog este în conformitate cu spiritul Directivei (UE) 2015/1535, care vizează eliminarea barierelor la sursă, prin prevenire, mai degrabă decât prin constrângere.

La fiecare doi ani, Comisia prezintă Comitetului raportul cu privire la rezultatele aplicării prezentei directive, pe care îl va transmite Parlamentului European și Comitetului Economic și Social European (a se vedea articolul 8).

Comitetul permanent poate solicita în mod expres Comisiei să identifice domeniile în care este necesară armonizarea legislațiilor naționale și să înceapă lucrările la nivel european (elaborarea unei propuneri de directivă sau de regulament).

Acesta întocmește o listă a autorităților naționale, altele decât administrațiile publice centrale, ale căror reglementări tehnice intră în domeniul de aplicare al directivei și examinează orice proiect de amendament al celei din urmă.

De asemenea, Comitetul este forumul de dezbatere a numeroase aspecte, de la probleme tehnice întâmpinate în contextul schimbului de informații prin poștă electronică, până la dificultăți generate pe fondul suprapunerii procedurii de notificare în temeiul Directivei (UE) 2015/1535 cu procedurile de notificare prevăzute în alte acte ale Uniunii.

Pe lângă întrunirea Comitetului permanent, reuniunile organizate la nivelul statelor membre extind, dacă este necesar, contactele directe între reprezentanții autorităților naționale responsabile cu proiectele de reglementări tehnice și serviciile Comisiei.

Aceste reuniuni oferă totodată posibilitatea de a stabili contacte cu reprezentanții unităților centrale ale statelor membre responsabile cu punerea în aplicare a Directivei (UE) 2015/1535, în scopul de a rezolva probleme de ordin practic întâlnite în contextul aplicării procedurii de informare, de a găsi soluții care să permită încetarea acțiunilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor inițiate de Comisie pe fondul lipsei notificării proiectelor de reglementări naționale, sau în vederea evitării unor astfel de proceduri.

CAPITOLUL V – APLICAREA DIRECTIVEI

I. Rapoarte și statistici

„Articolul 8

La fiecare doi ani, Comisia transmite un raport cu privire la rezultatele aplicării prezentei directive Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European.

Comisia publică statisticile anuale privind notificările primite în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene”.

Acest articol prevede obligațiile Comisiei în ceea ce privește garantarea transparenței informațiilor privind aplicarea Directivei (UE) 2015/1535, atât în ceea ce privește instituțiile Uniunii Europene și organismele care reprezintă interesele politice și economice ale cetățenilor Uniunii, cât și cetățenii înșiși.

Rapoartele pe care Comisia trebuie să le prezinte Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European descriu punerea în aplicare a directivei în perioada de referință⁹⁶.

Un raport specific al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind evaluarea aplicării Directivei 98/34/CE în domeniul serviciilor societății informaționale a fost publicat în 2003 pentru a face bilanțul situației, întrucât domeniul de aplicare al directivei a fost extins la acest sector în august 1999⁹⁷.

II. Trimiterea la directivă în momentul adoptării reglementării tehnice

„Articolul 9

În cazul în care statele membre adoptă o reglementare tehnică, aceasta cuprinde o trimitere la prezenta directivă sau este însoțită de o astfel de trimitere la data publicării sale oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.”

Acest articol prevede obligația statelor membre de a face trimitere la Directiva (UE) 2015/1535 fie în textul noilor reglementări tehnice pe care le adoptă, fie ca o completare a textului în momentul publicării sale. Statele membre au deplină libertate de decizie în ceea ce privește formularea acestei trimiteri.

Deși această trimitere nu este o garanție absolută a respectării directivei de către statul membru, ea stabilește cel puțin prezumția că reglementarea tehnică a fost notificată în mod corespunzător.

Această obligație are o importanță fundamentală pentru persoanele fizice, care sunt autorizate să își exercite drepturile în cazul adoptării unei reglementări tehnice fără notificare prealabilă (a se vedea jurisprudența menționată în capitolul VI de mai jos).

⁹⁶ Trimiterile la aceste hotărâri sunt prevăzute la punctul I din bibliografie.

⁹⁷ COM(2003) 69 final, 13.2.2003.

III. Calendar și metode de aplicare

Directiva 83/189/CEE a fost adoptată la 28 martie 1983 și a intrat în vigoare la 31 martie 1984.

Aceasta a fost modificată pentru prima dată prin Directiva 88/182/CEE, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1989. A doua modificare a intrat în vigoare la 30 iunie 1995 și a fost introdusă prin Directiva 94/10/CE.

Procedura a fost ulterior codificată prin Directiva 98/34/CE din 22 iunie 1998 și modificată prin Directiva 98/48/CE din 20 iulie 1998, în principal pentru a extinde aplicarea sa la serviciile societății informaționale. Această extindere a intrat în vigoare la 5 august 1999.

Directiva 98/34/CE, astfel cum a fost modificată, a fost ulterior codificată și înlocuită de Directiva (UE) 2015/1535 din 9 septembrie 2015, care a intrat în vigoare la 7 octombrie 2015.

Alegerea modalității de transpunere a acestor directive a revenit, la fel ca în cazul oricărei alte directive, statelor membre, în conformitate cu articolul 288 din TFUE, care prevede că „*O directivă este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele*”⁹⁸.

Directiva (UE) 2015/1535 se caracterizează prin faptul că aceasta conține un număr mare de norme procedurale, pe care statele membre au avut obligația de a le pune în aplicare.

CAPITOLUL VI: ACCESUL LA INFORMAȚII AL PERSOANELOR FIZICE ȘI AL INDUSTRIEI ȘI OPȚIUNILE DE REACȚIE ALE ACESTORA

Deși punerea în aplicare a Directivei (UE) 2015/1535 reprezintă în primul rând o chestiune care ține de competența părților implicate în procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice – Comisia și statele membre – informațiile privind proiectele de reglementări tehnice prezintă un interes considerabil pentru toți cetățenii Uniunii.

Comisia invită toți operatorii economici, beneficiarii reali ai procedurii de notificare, inclusiv toate categoriile de beneficiari ai serviciilor societății informaționale (întreprinderi, profesioniști, consumatori etc.), să se informeze cu privire la ansamblul proiectelor de acte legislative și de reglementări aflate în curs de elaborare de către statele membre încă din etapa inițială, pentru a fi în măsură, dacă doresc:

- să anticipeze adoptarea viitoarelor reglementări tehnice naționale în alte state membre, prin adaptarea producției lor pentru a respecta conținutul exact al acestor texte. Astfel, la momentul oportun, producătorii și prestatorii de servicii pot pune fără întârziere la dispoziție produse și servicii care respectă pe deplin cerințele acestor reglementări;
- să își exprime opiniile în ceea ce privește modificările care se impun în raport cu reglementările tehnice propuse, care pot constitui bariere în calea comerțului, pentru a facilita

⁹⁸ Spre deosebire de un regulament care „este obligatoriu în toate elementele sale” și „se aplică direct în toate statele membre”.

accesul la produse și la serviciile societății informaționale la nivel transfrontalier. Operatorii economici își pot prezenta observațiile cu privire la dificultățile care pot apărea în urma aplicării textelor în domeniul lor de activitate, odată adoptate.

Acestea reprezintă informații valoroase pentru serviciile Comisiei, care nu au o experiență practică echivalentă în domeniile relevante.

Observațiile pot fi transmise direct prin intermediul TRIS (Sistemul de informare privind reglementările tehnice)⁹⁹ (a se vedea mai jos) sau pot fi trimise serviciilor competente ale Comisiei sau autorităților naționale responsabile cu administrarea Directivei (UE) 2015/1535 în domeniul reglementărilor tehnice. Comisia și statele membre le pot avea în vedere atunci când analizează proiectul de reglementare tehnică în cauză și atunci când formulează observații sau avize detaliate pentru a fi transmise statului membru care face notificarea în vederea eliminării elementelor protecționiste identificate în cadrul proiectului.

Pentru exercitarea pe deplin a opțiunilor disponibile pentru cetățenii și întreprinderile din Uniunea Europeană în temeiul Directivei (UE) 2015/1535, persoanele fizice și întreprinderile trebuie să consulte sursele de informații ușor accesibile puse la dispoziție de către Comisie.

1. Baza de date TRIS

Considerentul 7 din Directiva (UE) 2015/1535 prevede: „*Piața internă urmărește să creeze un mediu favorabil competitivității întreprinderilor. Furnizarea unui număr din ce în ce mai mare de informații este una dintre modalitățile de a ajuta întreprinderile să beneficieze cât mai mult cu puțință de avantajele oferite de această piață. Din acest motiv, este necesar să se dea posibilitatea agenților economici să evalueze impactul reglementărilor tehnice naționale propuse de către alte state membre ...*”.

Pentru a facilita accesul cetățenilor și al industriei la reglementările tehnice naționale, Comisia a creat o bază de date cuprinzătoare a tuturor proiectelor de texte notificate (și a textelor finale, astfel cum au fost adoptate de statele membre), denumită TRIS (Sistemul de informare privind reglementările tehnice), care este accesibilă publicului pe site-ul web Europa¹⁰⁰.

Pe lângă funcția „Căutare” bine dezvoltată, utilizând diverse criterii, cum ar fi numărul notificării, țara, data, produsul, cuvintele-cheie etc., care permit identificarea proiectelor de reglementări tehnice naționale și, de asemenea, a textelor deja adoptate, orice persoană interesată poate utiliza sistemul automat de alertă prin intermediul acestui site web TRIS. Părțile interesate trebuie doar să se înregistreze și să selecteze una sau mai multe categorii de notificare. TRIS va trimite automat un e-mail abonatului atunci când un nou text notificat din categoria aleasă sau din categoriile alese este încărcat în baza de date.

2. Contribuțiile părților interesate

În cazul în care cetățenii sau industria consideră că un proiect în curs de examinare ar cauza ulterior probleme pieței interne/este de natură să afecteze relațiile comerciale din Uniunea Europeană, aceștia sunt invitați să își exprime preocupările și să își comunice observațiile fie Comisiei, fie autorităților responsabile de proiect în statul membru respectiv, prin e-mail sau scrisoare poștală.

⁹⁹ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/>.

¹⁰⁰ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/>.

Contribuțiile, în cadrul cărora părțile interesate informează Comisia cu privire la poziția lor în raport cu un proiect de reglementare tehnică, sunt extrem de apreciate și considerate foarte utile, deoarece pot facilita o înțelegere mai cuprinzătoare a proiectelor legislative naționale.

Pentru a garanta punerea în aplicare a principiilor consacrate în considerentul 7 din directivă, serviciile Comisiei au dezvoltat o funcționalitate IT în cadrul TRIS care permite părților interesate să își prezinte observațiile în orice limbă oficială a UE în legătură cu o notificare dată, direct prin intermediul TRIS.

Funcționalitatea „*Contribuții*” din baza de date „Sistemul de informare privind reglementările tehnice” (TRIS) este disponibilă la adresa:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/>

Această funcționalitate permite transmiterea contribuțiilor cu privire la orice notificare aflată încă în perioada de așteptare. Contribuțiile pot fi transmise în baza de date TRIS într-un mod vizibil public sau ca fiind „confidențiale”. În acest din urmă caz, numai serviciile Comisiei vor avea cunoștință de contribuția respectivă.

De îndată ce partea interesată încarcă o contribuție în forma corectă și în formatul impus, serviciul Comisiei responsabil de gestionarea procedurii confirmă primirea contribuției prin intermediul unei funcționalități din baza de date TRIS. Contribuția este transferată imediat către serviciile relevante ale Comisiei responsabile de legislația UE în cauză.

Pentru a fi luate în considerare, contribuțiile trebuie transmise cât mai curând posibil în perioada de așteptare.

Cu toate acestea, poziția părților interesate nu poate avea caracter obligatoriu pentru Comisie atunci când decide dacă să reacționeze sau nu în legătură cu o notificare dată sau atunci când decide asupra modului (modurilor) de reacție sau a motivelor pe care se întemeiază. Într-adevăr, diferite părți interesate pot prezenta poziții diferite (și chiar contradictorii) cu privire la o anumită notificare. În acest context, este esențial să se sublinieze acțiunea Comisiei de a adopta decizii oficiale în mod independent, strict în conformitate cu dreptul Uniunii și cu jurisprudența CJUE, având în vedere informațiile pe care le deține și în conformitate cu normele sale interne de luare a deciziilor.

În sfârșit, contribuțiile părților interesate nu primesc niciun răspuns din partea Comisiei, având în vedere calendarul strict și faptul că aceasta primește anual sute de notificări privind proiectele de reglementări tehnice naționale, precum și mii de contribuții conexe din partea părților interesate¹⁰¹.

3. Puncte de contact naționale

Părțile interesate au totodată posibilitatea de a reacționa la textele proiectelor de reglementări tehnice prin trimiterea contribuției lor către unitățile centrale ale statelor membre (enumerate pe site-ul TRIS¹⁰²) care sunt responsabile de notificarea Comisiei cu privire la proiectele de reglementări tehnice naționale.

¹⁰¹ Decizia în cauza 2204/2018/TE privind modul în care Comisia Europeană a gestionat observațiile transmise în cadrul procedurii de notificare instituite prin Directiva UE privind transparența pieței unice.

¹⁰² <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/ro/contact/contact-points/>.

4. Accesul la documente

Dialogul dintre statul membru care face notificarea și Comisie/alte state membre nu este public. Baza de date TRIS indică existența sau inexistența observațiilor sau avizelor detaliate transmise de Comisie sau de statele membre, însă conținutul acestor reacții nu poate fi consultat online.

Cu toate acestea, de la hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 7 septembrie 2017¹⁰³, schimburile care au loc în temeiul Directivei (UE) 2015/1535 ar trebui divulgate la cerere în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1049/2001¹⁰⁴, chiar și în perioada de așteptare. Excepțiile de la acest principiu al transparenței sunt:

- atunci când se aplică una dintre excepțiile prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 și
- atunci când, în circumstanțele unui caz particular, accesul la avizul detaliat în discuție aduce atingere în mod concret și efectiv obiectivului de prevenire a adoptării unei reglementări tehnice incompatibile cu dreptul Uniunii.

Ori de câte ori Comisia primește o cerere de acces la documente care emană de la un stat membru, Comisia consultă statul membru autor al documentului, iar documentele sunt divulgate doar în scop informativ.

5. Inaplicabilitatea reglementărilor tehnice care nu au fost notificate

Sursele de informații menționate anterior permit persoanelor fizice și altor părți interesate să fie informate cu privire la notificări și să se asigure că reglementările tehnice pe care sunt obligate să le respecte au fost într-adevăr notificate. În caz contrar, acestea își pot exercita drepturile în fața judecătorilor naționali, făcând trimitere la jurisprudența CJUE.

Hotărârea CIA Security și Hotărârea Unilever, pronunțate în cadrul procedurii preliminare de către Curtea de Justiție, sunt elemente esențiale pentru protecția persoanelor fizice împotriva nerespectării de către statele membre a obligațiilor ce le revin în temeiul Directivei (UE) 2015/1535¹⁰⁵.

Aceste hotărâri menționează consecințele adoptării unei reglementări tehnice cu încălcarea obligațiilor prevăzute de Directiva (UE) 2015/1535: persoanele fizice pot invoca articolele 5 și 6 din directivă în fața instanțelor naționale, cărora le incumbă obligația de a refuza aplicarea unei reglementări tehnice naționale care nu a fost notificată conform directivei, sau care a fost notificată, dar care a fost adoptată înainte de expirarea perioadei de așteptare prevăzute de directivă.

¹⁰³ Cauza C-331/15 P, Franța/Schlyter, EU:C:2017:639.

¹⁰⁴ Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO L 145, 31.5.2001, p. 43).

¹⁰⁵ Hotărârea din 30 aprilie 1996 în cauza C-194/94, CIA Security, EU:C:1996:172 și hotărârea din 26 septembrie 2000 în cauza C-443/98, Unilever, EU:C:2000:496.

Persoanele fizice și întreprinderile au posibilitatea de a se asigura că orice reglementare tehnică adoptată de un stat membru este monitorizată înainte de adoptare de către Comisie și de către celelalte state membre (cu excepțiile menționate în directivă). În caz contrar, o societate, de exemplu, poate invoca inaplicabilitatea reglementării în cauză, în cazul în care ar fi acuzată de nerespectarea acesteia de către o autoritate. În eventualitatea unei acțiuni în justiție la nivel național intentate ca urmare a acestui fapt, instanța trebuie să renunțe la aplicarea reglementării și, prin urmare, nu poate considera că a fost încălcată.

Începând din 1996, aceste hotărâri au fost confirmate în mod repetat de Curtea de Justiție, consultată de instanțele naționale în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare¹⁰⁶.

Această sancționare a principiului inaplicabilității în cazul terților a reglementărilor tehnice naționale care nu au fost notificate sprijină poziția care fusese deja adoptată de Comisie în 1986¹⁰⁷ și consolidează protecția intereselor persoanelor fizice și ale întreprinderilor în această privință.

În ceea ce privește amploarea unei astfel de sancțiuni, deși articolul 5 alineatul (1) din Directiva (UE) 2015/1535 impune comunicarea în întregime către Comisie a unui proiect de lege care conține reglementări tehnice, inaplicabilitatea care rezultă din nerespectarea acestei obligații nu se extinde asupra tuturor dispozițiilor unei astfel de legi, ci doar asupra reglementărilor tehnice care figurează în aceasta¹⁰⁸.

Este important să se sublinieze faptul că Comisia nu are competența de a declara inaplicabil un act național pentru încălcarea dispozițiilor Directivei (UE) 2015/1535. După cum s-a menționat mai sus, aceasta este o prerogativă a instanțelor naționale.

¹⁰⁶ Cauza C-226/97, Lemmens, EU:C:1998:296, cauza C-285/15, Beca Engineering, EU:C:2016:295 și cauza C-336/14, Ince, EU:C:2016:72, cauza C-95/14, Unic și Uni.co.pel, EU:C:2015:492, cauza VG Media, C-299/17, EU:C:2019:716, etc.

¹⁰⁷ Comunicarea Comisiei privind nerespectarea anumitor dispoziții ale Directivei 83/189/CEE, nr. 86/C 245/05, publicată în JO C 245, 1.10.1986, p. 4.

¹⁰⁸ Cauza C-336/14, Ince, EU:C:2016:72, punctul 68, și cauza C-144/16, Município de Palmela, EU:C:2017:76, punctele 37 și 38.

CONCLUZII

Analiza experienței de peste treizeci de ani în ceea ce privește punerea în aplicare a procedurii de notificare, perioadă în care Comisia a examinat aproximativ 20 000 de proiecte de măsuri naționale, relevă în mod clar faptul că s-au înregistrat progrese semnificative în sensul prevenirii apariției unor noi bariere în calea comerțului, realizându-se totodată economii în materie de costuri juridice, administrative și economice oneroase. În acest sens, procedura de notificare poate fi considerată un precursor pentru o mai bună legiferare, deoarece s-a dovedit a fi un instrument eficient de politică industrială și competitivitate, care a creat diverse canale de comunicare între principalele părți interesate. În consecință, reprezintă un model de transparență în materie de reglementare și de cooperare administrativă, al cărui domeniu de aplicare ar putea fi extins în continuare și ar putea aduce beneficii similare în alte sectoare.

Deși realizarea pieței interne în 1993 nu pare să fi diminuat nevoia statelor membre de a adopta o legislație detaliată privind produsele, acestea au devenit treptat familiarizate cu normele pieței interne, cu principiul recunoașterii reciproce care decurge din cauza „Cassis de Dijon” ce servește drept precedent, precum și cu principiile transparenței și cooperării, care reglementează în prezent activitățile desfășurate de acestea în domeniul reglementărilor tehnice. În mod similar, în domeniul serviciilor societății informaționale, acest mecanism a jucat un rol educațional important în cazul autorităților naționale, în special în ceea ce privește necesitatea de a face o distincție juridică clară între operatorii care acționează în temeiul libertății de stabilire și cei care doresc doar să presteze servicii transfrontaliere.

Acest lucru este evident, printre altele, având în vedere includerea clauzei de recunoaștere reciprocă în anumite proiecte de texte legislative naționale în etapa de notificare, bunăvoința manifestată de statele membre în ceea ce privește corectarea erorilor descoperite de Comisie sau de celelalte state membre în proiectele notificate, precum și extinderea sferei de conformitate a cazurilor cu obligația de notificare a proiectelor de reglementări tehnice.

În majoritatea cazurilor în care Comisia a reacționat pentru a asigura conformitatea proiectelor de reglementări naționale cu dreptul Uniunii, statele membre au convenit să efectueze modificările necesare și să își alinieze legislația, evitând astfel lansarea de către Comisie a unor proceduri mai greoaie de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Cooperarea și discuțiile promovate între statele membre prin intermediul procedurii de notificare sunt evidențiate, de exemplu, de faptul că, în perioada 2016-2018, 160 de avize detaliate au făcut obiectul schimburilor între statele membre.

Acest progres înregistrat în sensul integrării europene, care facilitează menținerea și dezvoltarea comerțului, este rezultatul eforturilor comune ale Comisiei și ale statelor membre. Acționând în mod concertat pentru a preveni apariția unor noi bariere tehnice în calea comerțului, acestea reduc necesitatea unei legislații la nivelul UE și, în același timp, îmbunătățesc calitatea reglementărilor tehnice adoptate la nivel național. Directiva privind transparența pieței unice [Directiva (UE) 2015/1535] este instrumentul-cheie al politicii UE de combatere a barierelor în calea comerțului, care a făcut posibil acest lucru.

În pofida succesului înregistrat, procedura prevăzută de Directiva (UE) 2015/1535 ar putea fi îmbunătățită în continuare. Acest fapt implică identificarea clară a punctelor care necesită îmbunătățiri.

În ceea ce privește procedura de furnizare a informațiilor aplicabile reglementărilor tehnice și normelor cu privire la serviciile societății informaționale, experiența a arătat că, în unele cazuri,

statele membre nu își respectă obligația de notificare a proiectelor, încălcând dispozițiile directivei, sau aplică unele dintre aceste dispoziții în mod eronat, ca urmare a cunoașterii insuficiente a procedurii de către organismele responsabile cu elaborarea textelor reglementărilor în cauză. Comisia intenționează să desfășoare în continuare activități de informare în acest domeniu, în special prin intensificarea dialogului cu autoritățile naționale.

Acestea au loc deja prin vizite anuale în statele membre, în cadrul cărora Comisia prezintă autorităților naționale și operatorilor economici oportunitățile și obligațiile ce le revin în temeiul Directivei privind transparența pieței unice.

Mai mult decât atât, deși baza de date TRIS online reprezintă un progres semnificativ în ceea ce privește transparența și responsabilitatea, pot fi aduse îmbunătățiri. În mod concret, sistemul informatic necesită o revizuire tehnică pentru a răspunde cerințelor și posibilităților instrumentelor digitale actuale.

În cele din urmă, Comisia apreciază nivelul sporit de participare a părților interesate la examinarea proiectelor de măsuri. O serie de părți interesate la nivel european manifestă un grad ridicat de „vigilență legislativă” și își apără în mod activ interesele legitime, informând Comisia sau autoritățile naționale cu privire la anumite proiecte care, dacă ar fi adoptate, ar crea bariere tehnice. Pot fi aduse îmbunătățiri și în ceea ce privește implicarea întreprinderilor individuale și, în special, a întreprinderilor mici și mijlocii, care sunt adesea mai rezervate. Acestea nu ar trebui să ezite să solicite informații și să își exprime opiniile, chiar și în mod confidențial, atunci când consideră că reglementările tehnice, aflate în curs de elaborare în statele membre pe ale căror piețe participă, ar putea aduce atingere intereselor lor, în cazul adoptării acestora ca atare.

Comisia a întreprins demersuri importante în scopul de a facilita participarea industriei. În principiu, proiectele notificate sunt traduse în toate limbile oficiale ale UE și apoi sunt puse în mod gratuit la dispoziția publicului pe site-ul Europa, prin intermediul bazei de date TRIS. De asemenea, Comisia a instituit un sistem automat de alertă la care publicul se poate abona. Acesta permite operatorilor economici să fie notificați automat pe e-mail prin intermediul TRIS, de îndată ce este recepționat un proiect notificat din categoriile selectate de produse sau servicii ale societății informaționale. Comisia a instituit totodată un mecanism care permite părților interesate să își încarce pozițiile cu privire la proiectele de texte notificate direct prin intermediul TRIS, într-un mod vizibil public sau confidențial.

Textele finale sunt, de asemenea, traduse și încărcate în baza de date TRIS online. Se asigură astfel un grad sporit de responsabilitate și transparență, întrucât toate părțile interesate vor fi în măsură să verifice cu ușurință un eventual impact al contribuției asupra versiunii adoptate a proiectului.

După cum se poate observa, acțiunile de îmbunătățire a procedurii de notificare și a bazei de date TRIS reprezintă un efort permanent. În spiritul culturii comunitare lansate în 1983, vă lansăm – comunității – invitația de a păstra caracterul relevant al Directivei privind transparența pieței unice și de a ne comunica modalități de îmbunătățire a procedurii. În cele din urmă, acest lucru va reprezenta o diferență pozitivă pentru statele membre, cetățenii UE și operatorii economici din Europa.

BIBLIOGRAFIE SELECTATĂ

I. ARTICOLE

Common Market Law Review

Cauza C-194/94, CIA Security International SA/Signalson SA și Securitel SPRL, de Piet Jan SLOT, nr. 33: 1035-1050, 1996.

Cauza C-390/99, Canal Satélite Digital, cauza C-159/00, Sapod Audic/Eco-Emballages, cu adnotare de către M. Dougan, de Michael DOUGAN, vol. 40, nr. 1, februarie 2003, p. 193-218.

Revue du Marché Commun

Les Articles 30 et suivants CEE et les procédures de contrôle prévues par la Directive 83/189/CEE, de Sabine LECRENIER, nr. 283, ianuarie 1985, Editions Techniques et Economiques, Paris.

Vers l'Achèvement du Marché Intérieur: l'Evolution des Procédures de contrôle prévues par la Directive 83/189/CEE depuis quatre ans, de Sabine LECRENIER, nr. 315, martie 1988, Editions Techniques et Economiques, Paris.

Revue du marché unique européen

La 'certification', la reconnaissance mutuelle et le marché unique, de Jacques McMILLAN, nr. 2-1991, Editions Clément Juglar, Paris.

La procédure de contrôle des réglementations techniques prévue par la nouvelle directive 83/189/CEE, de Joachim FRONIA și Giuseppe CASELLA, nr. 2-1995, Editions Clément Juglar, Paris.

Le mécanisme de transparence réglementaire en matière de services de la société de l'information instauré par la directive 98/48/CE, de Salvatore D'ACUNTO, nr. 4-1998, Editions Clément Juglar, Paris.

Journal des Tribunaux – droit européen

Le contrôle des règles techniques des Etats et la sauvegarde des droits des particuliers, de Sabine LECRENIER, nr. 35, ianuarie 1997, Editions Larcier, Bruxelles.

Revue du droit de l'Union européenne

Les dérogations nationales à l'harmonisation du marché intérieur: Examen au regard de l'article 114, paragraphes 4-7 TFUE de Nicolas SADELEER, nr. 2, 2013, p. 233-266.

La politique de prévention des obstacles aux échanges de marchandises et de services de la société de l'information. Les vingt-cinq ans d'un instrument révolutionnaire: la directive 98/34/CE (ex-83/189/CEE), de Florent HERLITZ, nr. 3/2008, Editions Clément Juglar, Paris.

La directive 98/48 prévoyant un mécanisme de transparence réglementaire pour les services de la société de l'information: un premier bilan après 12 mois de fonctionnement, de Salvatore D'ACUNTO, nr. 3/2000, Editions Clément Juglar, Paris.

Revue Europe

Normes techniques, de Sébastien ROSET, Europe, nr. 4, avrilie 2017, p. 22-23.

Notion de « règle technique » et obligation de notification, de Sébastien ROSET, Europe, nr. 10, octobre 2014, p. 30.

Notion de « règle technique », de Sébastien ROSET, Europe, nr. 10, octobre 2012, p. 30.

Obligation de notifier les règles techniques, de Laurence IDOT, Europe, nr. 9, janvier 2008, p. 17.

Eco Emballages devant la Cour de justice. Le système français de gestion des déchets d'emballage, la transparence réglementaire et la libre circulation des marchandises, de Patrick THIEFFRY, Europe, nr. 10, août-septembre 2002, p. 5-7.

L'application concrète du principe de transparence dans la sphère des services de la société de l'information, de Rodolphe MUÑOZ, nr. 12, décembre 2001, Editions du Juris-Classeur, Paris, p. 3-6.

European Business Law Review

Non-Harmonized technical Regulations and the Free Movement of Goods, de Karsten Engsig SØRENSEN, EBLR, Vol. 23, nr. 2, avrilie 2012, p. 163-212.

CEPS Policy Brief

Pre-empting Technical Barriers in the Single Market, de Anabela CORREIA și Jacques PELKMANS, nr. 277, 11 iulie 2012

Computer Law & Security Review

Information Society Services: what are they and how relevant is the definition?, de Justin HARRINGTON, volumul 30, nr. 3, mai 2001, p. 174-181.

Quo vadis information society? Notification of draft rules – services in the EU, de P.P POLANSKI, volumul 30, nr. 6, décembre 2014, p. 661-669.

Journal of European Consumer and Market Law

Why Uber is an information society service, de Martien Y. SCHAUB, Journal of European Consumer and Market Law 2018, p.109-115.

Gaceta Jurídica de la C.E.

El control de los Reglamentos Técnicos de los Estados y la Salvaguardia de los Derechos de los Particulares, de Sabine LECRENIER, GJ 1997, D-28.

Gaceta jurídica de la Unión Europea y de la competencia

Inaplicabilidad por los jueces nacionales de las reglamentaciones técnicas no notificadas a la Comisión Europea : la sentencia Lemmens del TJCE, de Luis GONZÁLEZ VAQUÉ, nr. 201, iunie-iulie 1999, Madrid, p. 45-50.

Unión Europea Aranzadi

La sentencia "Lindberg": el TJCE confirma y precisa su jurisprudencia relativa al procedimiento de información en materia de reglamentaciones técnicas (Directivas 83/189/CEE y 98/34/CE), de Isabel Segura Roda, 2005, nr. 11, p. 23-33.

Diritto comunitario e degli scambi internazionali

Direttiva n. 98/48/CE: qualche novità in materia di libera circolazione dei servizi, de Salvatore D'ACUNTO, nr. 2-1999, Editoriale scientifica, Milano-Parma-Napoli.

Diritto pubblico comparato ed europeo

Imballaggi, regole tecniche e misure ad effetto equivalente: la Corte chiarisce il concetto di "regola tecnica", gli obblighi derivanti e gli effetti sulle normative nazionali, de Gianluca BELLOMO, 2002, p. 1837-1842.

Giustizia civile

Sull'interpretazione funzionale degli obblighi di comunicazione di regole tecniche, de Lorenzo PRUDENZANO, 2010, nr. I, p. 2108-2115.

SEW Tijdschrift voor Europees en economisch recht

Notificaties onder Richtlijn 98/34: preventieve controle op het vrije verkeer van goederen: stand van zaken 2003, de J. Goossen, Vol. 51, nr. 3, martie 2003, p. 94-102.

Europarecht

Rechtsfolgen des Erlasses technischer Vorschriften ohne vorherige Mitteilung an die Kommission gemäß Art. 8 Richtlinie 98/34/EG – Anmerkung zum Urteil des EuGH vom 11.06.2015, Rs. C-98/14, Berlington., de Julia EDER, 2015 Heft 6, p. 746-762.

Ecolex

Transparenzgrundsatz im Glücksspielrecht, de Cornelia LANSER, 2016, p. 644-645

Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht

Verfahrensrecht: Beförderungstätigkeit von Uber Popstrafrechtliche Sanktionen der Mitgliedstaaten ohne Mitteilung an EU möglich, de Carsten KÖNIG, 2018, p. 380-381.

II. PUBLICAȚIILE COMISIEI EUROPENE

Vademecum privind punerea în aplicare a procedurii de furnizare de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, Directiva 83/189/CEE din 28 martie 1983, Directiva 88/182/CEE din 22 martie 1988, Directiva 94/10/CE din 23 martie 1994, Doc. 94/94 din 8 iunie 1995 – Direcția Generală III – Industrie.

Comunicare a Comisiei (86/C 245/05) privind nerespectarea anumitor dispoziții ale Directivei 83/189/CEE a Consiliului din 28 martie 1983 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice. JO C 245, 1.10.1986, p. 4.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 83/189/CEE în 1984, 1985, 1986 și 1987, COM (88) 722 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 83/189/CEE în 1988 și 1989, COM (91) 108 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 83/189/CEE în 1990 și 1991, COM (92) 565 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 83/189/CEE în 1992, 1993 și 1994, COM (96) 286 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 98/34/CE în perioada 1995-1998, COM (2000) 429 final.

Raport al Comisiei privind evaluarea Directivei 98/34/CE în domeniul serviciilor societății informaționale, COM (2003) 69 final.

Raport al Comisiei privind punerea în aplicare a Directivei 98/34/CE în perioada 1999-2001, COM (2003) 200 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 98/34/CE în perioada 2002-2005, COM (2007) 125 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 98/34/CE în perioada 2006-2008, COM (2009) 690 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 98/34/CE în 2009 și 2010, COM (2011) 853 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei 98/34/CE în perioada 2011-2013, COM (2015) 338 final.

Raport al Comisiei privind funcționarea Directivei (UE) 2015/1535 în perioada 2014-2015, COM (2017) 788 final.

Comunicare a Comisiei către Consiliu privind o abordare globală în materie de certificare și testare – parametrii de calitate ai produselor industriale, COM (89) 209 final, JO C 267, 19.10.1989, p. 3.

Comunicare a Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 30 octombrie 1995 privind utilizarea pe scară mai largă a standardizării în politica comunitară, COM (95) 412 final.

Comunicare a Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 24 iulie 1996 privind „Standardizarea și societatea informațională globală: abordarea europeană”, COM (96) 359 final.

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social privind transparența în materie de reglementare pe piața internă a serviciilor societății informaționale și propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare pentru a treia oară a Directivei 83/189/CEE de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice, 24 iulie 1996, COM (96) 392 final, JO C 307, 16.10.1996.

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European și Consiliu: Proiect de plan de acțiune pentru piața unică, COM (97) 184 final.

Reglementările naționale aplicabile produselor de pe piața internă – o situație îngrijorătoare – Document de lucru al serviciilor Comisiei din 28 februarie 1995 – III/2185 final.

Comunicare a Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 29 decembrie 2000 – O strategie privind piața internă a serviciilor, COM (2000) 888 final.

Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 30 iulie 2002 – Situația pieței interne a serviciilor, COM (2002) 441 final.

Vademecum al Directivei 98/48/CE care introduce un mecanism pentru transparența reglementărilor privind serviciile societății informaționale, Doc. S-42/98 - EN (def.) – Direcția Generală III – Industrie și Direcția Generală XV – Piață Internă și Servicii Financiare.

Comunicare a Comisiei din 20 aprilie 2004 – Stimularea transformărilor structurale: o politică industrială pentru o Europă extinsă, COM (2004) 274 final.

Comunicare către Consiliul European de primăvară – Cooperarea pentru creștere și locuri de muncă – un nou început pentru Strategia de la Lisabona – Comunicare a președintelui Barroso, în acord cu vicepreședintele Verheugen, din 2 februarie 2005, COM (2005) 24 final.

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Ameliorarea pieței unice: mai multe oportunități pentru cetățeni și pentru întreprinderi, 28.10.2015, COM (2015) 550 final.

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European din 19 decembrie 2017 – Pachetul privind mărfurile. Consolidarea încrederii în piața unică, COM (2017) 787 final.

Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește documentul Raport al Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind funcționarea Directivei 98/34/CE în perioada 2011-2013, 2015.

Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește documentul Raport al Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European asupra funcționării

Directivei (UE) 2015/1535 în perioada 2014-2015, elaborat de Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri (Comisia Europeană), 2017.

III. HOTĂRÂRI ALE CURȚII DE JUSTIȚIE

Hotărârea din 2 august 1993, Comisia/Italia, cauza C-139/92, EU:C:1993:346

Hotărârea din 1 iunie 1994, Comisia/Germania, cauza C-317/92, EU:C:1994:212

Hotărârea din 14 iulie 1994, Comisia/Țările de Jos, cauza C-52/93, EU:C:1994:301

Hotărârea din 14 iulie 1994, Comisia/Țările de Jos, cauza C-61/93, EU:C:1994:302

Hotărârea din 11 ianuarie 1996, Comisia/Țările de Jos, cauza C-273/94, EU:C:1996:4

Hotărârea din 30 aprilie 1996, CIA Security, cauza C-194/94, EU:C:1996:172

Hotărârea din 17 septembrie 1996, Comisia/Italia, cauza C-289/94, EU:C:1996:330

Hotărârea din 20 martie 1997, Bic-Benelux, cauza C-13/96, EU:C:1997:173

Hotărârea din 16 septembrie 1997, Comisia/Italia, cauza C-279/94, EU:C:1997:396

Hotărârea din 7 mai 1998, Comisia/Belgia, cauza C-145/97, EU:C:1998:212

Hotărârea din 16 iunie 1998, Lemmens, cauza C-226/97, EU:C:1998:296

Hotărârea din 11 mai 1999, Albers, cauzele C-425/97-C-427/97, EU:C:1999:243

Hotărârea din 3 iunie 1999, Colim, cauza C-33/97, EU:C:1999:274

Hotărârea din 13 septembrie 2000, Comisia/Țările de Jos, cauza C-341/97, EU:C:2000:434

Hotărârea din 26 septembrie 2000, Unilever, cauza C-443/98, EU:C:2000:496

Hotărârea din 12 octombrie 2000, Snellers, cauza C-314/98, EU:C:2000:557

Hotărârea din 16 noiembrie 2000, Donkersteeg, cauza C-37/99, EU:C:2000:636

Hotărârea din 15 februarie 2001, Comisia/Franța, cauza C-230/99, EU:C:2001:100

Hotărârea din 8 martie 2001, Van den Burg, cauza C-278/99, EU:C:2001:143

Hotărârea din 22 ianuarie 2002, Canal Satélite Digital, cauza C-390/99, EU:C:2002:34

Hotărârea din 6 iunie 2002, Sapod Audic, cauza C-159/00, EU:C:2002:343

Hotărârea din 21 aprilie 2005, Lindberg, cauza C-267/03, EU:C:2005:246

Hotărârea din 2 iunie 2005, Mediakabel, cauza C-89/04, EU:C:2005:348

Hotărârea din 8 septembrie 2005, Comisia/Portugalia, cauza C-500/03, EU:C:2005:515

Hotărârea din 8 septembrie 2005, Lidl Italia, cauza C-303/04, EU:C:2005:528

Hotărârea din 26 octombrie 2006, Comisia/Grecia, cauza C-65/05, EU:C:2006:673

Hotărârea din 8 noiembrie 2007, Schwibbert, cauza C-20/05, EU:C:2007:652

Hotărârea din 4 iunie 2009, Comisia/Grecia, cauza C-109/08, EU:C:2009:346

Hotărârea din 15 aprilie 2010, Sandström, cauza C-433/05, EU:C:2010:184

Hotărârea din 14 aprilie 2011, Vlaamse Dierenartsenvereniging VZW și Janssens, cauzele conexate C-42/10, C-45/10 și C-57/10, EU:C:2011:253

Hotărârea din 19 iulie 2012, Fortuna și alții, cauzele C-213/11 și C-217/11, EU:C:2012:495

Hotărârea din 31 ianuarie 2013, Belgische Petroleum Unie și alții, cauza C-26/11, EU:C:2013:44

Hotărârea din 10 iulie 2014, Ivansson și alții, cauza C-307/13, EU:C:2014:2058

Hotărârea din 11 iunie 2015, Berlington Hungary și alții, cauza C-98/14, EU:C:2015:386

Hotărârea din 16 iulie 2015, UNIC și Uni.co.pel, cauza C-95/14, EU:C:2015:492

Hotărârea din 15 octombrie 2015, Balázs, C-251/14, EU:C:2015:687

Hotărârea din 2 februarie 2016, Ince, cauza C-336/14, EU:C:2016:72

Ordonanța din 21 aprilie 2016, Beca Engineering, cauza C-285/15, EU:C:2016:295

Hotărârea din 13 octombrie 2016, M. și S., cauza C-303/15, EU:C:2016:771

Hotărârea din 27 octombrie 2016, James Elliott Construction, cauza C-613/14, EU:C:2016:821

Hotărârea din 1 februarie 2017, Município de Palmela, cauza C-144/16, EU:C:2017:76

Hotărârea din 7 septembrie 2017, Schlyter, cauza C-331/15 P, EU:C:2017:639

Hotărârea din 20 decembrie 2017, Falbert și alții, cauza C-255/16, EU:C:2017:983

Hotărârea din 20 decembrie 2017, Asociación Profesional Elite Taxi, cauza C-434/15, EU:C:2017:981

Hotărârea din 10 aprilie 2018, Comisia/Franța, cauza C-320/16, EU:C:2018:221

Hotărârea din 26 septembrie 2018, Van Gennip și alții, cauza C-137/17, EU:C:2018:771

Hotărârea din 10 aprilie 2019, Germania/Comisia, cauza T-229/17, EU:T:2019:236

Hotărârea din 12 septembrie 2019, CIA Security, cauza C-299/17, EU:C:2019:716

Hotărârea din 19 decembrie 2019, Airbnb Ireland, cauza C-390/18, EU:C:2019:1112

Hotărârea din 28 mai 2020, ECO-WIND Construction, cauza C-727/17, EU:C:2020:393

Hotărârea din 8 octombrie 2020, Admiral Sportwetten și alții, cauza C-711/19, EU:C:2020:812

Hotărârea din 22 octombrie 2020, Sportingbet și Internet Opportunity Entertainment, C-275/19, EU:C:2020:856

Hotărârea din 3 decembrie 2020, Star Taxi App, C-62/19, EU:C:2020:980

IV. ALTE DOCUMENTE

Convenția nr. 180 a Consiliului Europei privind informațiile și cooperarea juridică în materie de „servicii ale societății informaționale”, Moscova, 4.10.2001.